http://www.haaretz.co.il/captain

הארץ מולטימדיה

קפטן אינטרנט

10.11.98 גיליון מס' 88

הגרסה העברית של **חלונות 98** יצאה לאור השבוע. כתבי "קפטן אינטרנט" התקינו, גלשו ובדקו; מקצתם נהנו, מקצתם שאלו את עצמם מי צריך את זה, אבל כולם הסכימו: זה נראה טוב (עמ' 13-10) בארה"ב עבר על מיקרוסופט עוד שבוע קשה בבית המשפט. מה בדיוק מנסה משרד המשפטים להוכיח (עמ' 8) ומי הגיבור החדש של הקפטן שלכם (עמ' 2)

הפריצה שלא היתה - כרוניקה של פריחה

עמ' 4

דו"ח אמין

ושוב, פריצת דרך בדואר אלקטרוני בעברית!

עמ' 7

עמ' 14

סרטים חדשים • סטיוון ספילברג

עדיעת הגולשים

עכבר הכפר

גולשים מגיבים (1) "קוראים לזה חלונות 98, כי השם המלא – 'החוק לתעסוקה מלאה של טכנאי מחשבים ותומכי תוכנה, 1998' – לא נכנס על הקופסה" **(מתוך קבוצת הדיון alt.humor)**.

גולשים מגיבים (2) "הלוואי שביל גייטס יקבל עונש לעבוד במחלקת התמיכה של מיקרוסופט, אפילו ליום אחד. לא הייתם רוצים להתקשר אליו ביום הזה?" **(מתוך האתר http://www.ihatewindows98.com)**

גולשים מגיבים (3) "כמה פעמים בשבוע כדאי לבצע דיפרגמנטציה של הדיסק באמצעות חלונות 98?"
"אף פעם. כדאי להשתמש ב'נורטון יוטיליטיס' במקום"
(שאלה ותשובה מתוך קבוצת הדיון microsoft.public..win98.gen_discussion)

גולשים מגיבים (4) "יש לי בבית מחשב עם חלונות 98, אבל אני חושב לחזור לחלונות 95. היו לי הרבה בעיות עם חלונות 98. בהתחלה, ה-DOS לא עבד בסדר. אחר כך התברר לי שרוב התוכנות שיש לי לחלונות 95 לא עובדות תחת 98. וחוץ מזה, עכשיו, כל פעם שהאקספלורר מתרסק, כל הממשק מתרסק יחד אתו. האם כדאי לעבור לחלונות 98'? אני לא חושב ככה" **(הודעה מעוררת דאגה מתוך קבוצת הדיון alt.windows98)**

גולשים מגיבים (5) "מגניב! אתם משתמשים בנטסקייפ" **(הודעה לגולש שנכנס באמצעות קומיוניקייטור לאתר http://www.ihatewindows98.com)**

גולשים מגיבים (6) "כולם כאן מתלוננים על זה שחלונות 98 מתרסקת כל הזמן, אבל תחשבו על זה: איפה עוד אתם יכולים לרסק משהו, בלי שחברת הביטוח תעלה לכם את הפרמיה, ובלי שתסבלו פציעות פיסיות? ביל גייטס נותן לכם לרסק את המחשב שלכם – וזה בחינם, כן – בחינם" **(תגובה נרגשת לטענות נגד חלונות 98, באתר http://www.ihatewindows98.com)**

לא כולם כ... על חלונות 98, וזה ממש לא מפתיע. האיור מתוך http://www.jokev...aper.com

21

הקפטן שלכם ממשיך לדווח מהמתרחש במשפט התביעה נגד מיקרוסופט (כדאי גם לדפדף לעמ' 8 ולקרוא את הסקירה המקיפה שתורגמה מה"ניו ריפבליק").

השבוע השלישי למשפט היה שבוע חשוב מבחינתו של הקפטן שלכם – הוא מצא גיבור חדש, השופט תומאס פנפילד ג'קסון. ג'קסון הוא גבר כמו שגבר צריך להיות: שתקן, מסתורי, קשוח ונחוש. הקפטן מקבל את הרושם שג'קסון לא ממש מת על מיקרוסופט. יכול להיות שכבוד השופט, כמו אחרון בני האדם, סבל גם הוא ממערכת ההפעלה של מיקרוסופט? לא, לא יכול להיות. מה פתאום. הקפטן מגרש את הרהור הכפירה הזה ממוחו, שום דבר לא יכול על גבר כמו תומאס פנפילד ג'קסון.

ניתן לומר שהשבוע השלישי היה שבוע טוב למשרד המשפטים, ופחות טוב למיקרוסופט. העדות המצולמת של ביל גייטס גרמה נזק לחברה. נכון עשו פרקליטי מיקרוסופט שנאבקו למנוע את שידור הקלטת, ונכון עשה משרד המשפטים ששידר את העדות בווידאו, בלי שיהיה לגייטס סיכוי להתגונן. גייטס יצא רע מאוד מהעדות המוקלטת. אמינותו נפגעה קשות. מאחורי גייטס מאות שעות של נאומים מוקלטים בווידאו, מוזר למה הוא לא התכונן טוב יותר.

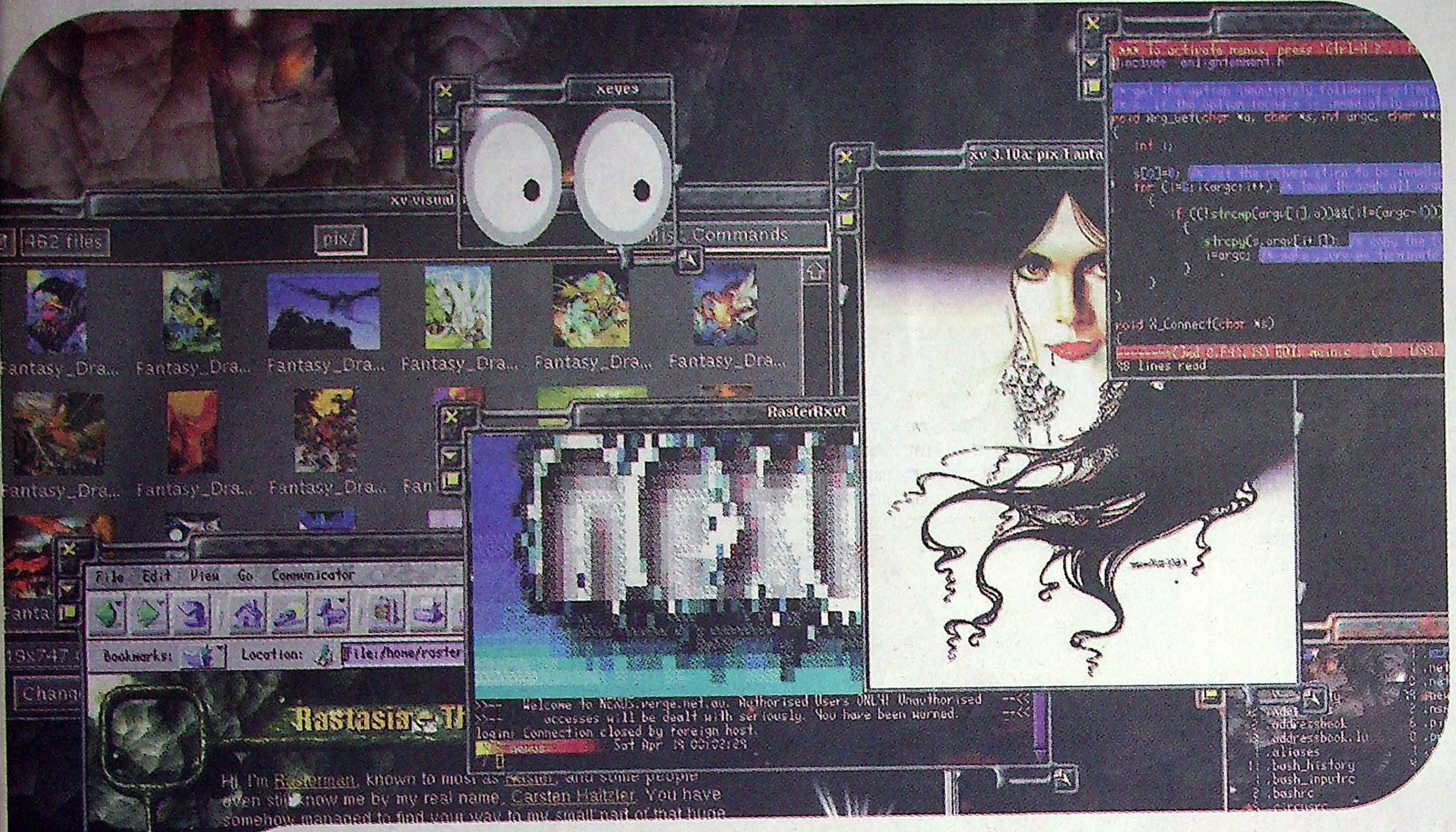
מצד שני, לא הכל רע מבחינת מיקרוסופט. משרד המשפטים אמנם מוביל בנקודות, אבל הוא רחוק מלהוכיח את הטענה המרכזית שלו: שמיקרוסופט אכן השתמשה שלא כחוק במונופול שלה. עם כל הכבוד לדואר אלקטרוני מלפני שלוש שנים ולמזכרים פנימיים שמכריזים שצריך לקמט את נטסקייפ, איפה ההוכחות? איפה הדם? איפה היזע? איפה הדמעות?

ודומה שאי־אפשר שלא להתייחס לגרסה העברית של חלונות 98, ששוחררה השבוע (עמ' 13-10). בעצם, למה אי־אפשר? מי יגיד לאיש עם השפם מה לעשות? הוא הרי

קפטן אינטרנט

פורום "קפטן אינטרנט"
http://www.iol.co.il/captainforum

עורך: דרור פויר. סגנית עורך: נטע גורביץ. עיצוב: אמיר חסון.
כתובת המערכת: עיתון "הארץ", רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב 61001 טלפון: 03-5121755 פקסימיליה: 03-5121753 דואר אלקטרוני: captain@haaretz.co.il
המהדורה האלקטרונית של המוסף "קפטן אינטרנט" עולה מדי שבוע באתר של הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain. האתר מתוחזק על ידי IOL – http://www.iol.co.il. הכתובות המומלצות מרוכזות מדי שבוע באתר־העל "נטקינג": http://www.netking.com/captain. המהדורה האלקטרונית של Wired מתעדכנת מדי יום באתר: http://www.hotwired.com

לבנוני, גרמני וישראלי יושבים מול מחשב...

הסיפור האמיתי מאחורי "התקפת הטרור הממוחשב על ישראל בידי האקרים לבנונים" לפני כשבועיים גורם לכולם להיראות רע. הפריצה שלא היתה - כרוניקה של פדיחה

אלי מרמור

אלכס חליל הביט באי־מייל שהגיע מרשימת התפוצה הישראלית של לינוקס, שהוא נמנה עמה, ולא האמין למראה עיניו. שמו התנוסס מולו, שחור על גבי מסך, בהקשר בלתי אפשרי: התקפת האקרים לבנונים מתוחכמת ושיטתית, שהפילה אתרים ישראליים רבים, חדרה חומות firewall וגרמה נזקים.

חליל, לבנוני המתגורר בארה"ב, מפעיל אתר אינטרנט על גבי מחשב לינוקס. האתר שלו מארח בהתנדבות גופים שונים, ובהם גם גופים ערביים, מקצתם מהסוג שלא היה מתקבל בברכה במדינות ערב, כגון איגודים לשמירה על זכויות האדם. עיקר גאוותו היתה על אירוח "מונה המערכות" (ראו בהמשך) שהפעיל, בהתנדבות, עם חברו הגרמני הנס זוהבלין. הכותרת הבולטת ביותר בדף הבית של האתר היתה לינק אל מונה המערכות. חליל וזוהבלין גם שיתפו פעולה בניהול אתר וולונטרי שיועד לעיוורים, וכלל תוכנות וכלים שונים לשירות העיוורים, תמיכה בכתב ברייל, רשימות תפוצה ועוד שירותים.

ואולם כעת הוא לא ידע אם לצחוק או לבכות. האי־מייל, שהיה למעשה ציטוט של הודעה שהתגלגלה ברשימות ישראליות כבר כמה שעות, העמיד אותו בראש כנופיית האקרים לבנונית. "בקרוב הם גם ידברו על שיתוף פעולה עם ניאו-נאצים", חשב לעצמו כשנזכר בזוהבלין. הוא מיהר לשלוח תגובה לרשימת התפוצה: "This must be a joke...".

בקיץ 98' גיליתי את האתר של הנס זוהבלין, המתארח אצל אלכס חליל, שמריץ את תוכנת זיהוי המערכות באופן שיטתי על כל השרתים בעולם, תוך שימוש ב"מונה המערכות", תוכנה שנועדה לגלות את סוג מערכת ההפעלה שרצה על השרת. כלי יעיל לביצוע סקרים בתחום, ומכיוון שסריקת כל האתרים בעולם יוצרת תעבורת ענק, בחר הנס זוהבלין בשרת של חליל, שכן חליל התנדב להרחיב את הקווים שלו לאינטרנט כדי לעמוד בדרישות. לשניהם היה ברור שמדובר בפרויקט חשוב, שינפץ הרבה מיתוסים. כשהתפרסמו התוצאות הראשונות, התגלתה האמת: לינוקס מובילה בכל הקטגוריות. רוב המדורגות אחריה היו מערכות יוניקס אחרות (סולאריס, BSD). התוצאות של NT ושל חלונות 95 ו-98 אוחרו, ואולם גם זה לא הציל את כבודה של מיקרוסופט.

חודש מאי השחור

בתחילת 98', לאחר גילוי פירצה מסוג buffer overflow (ראו מסגרת) בתוכנה של שרתי השמות, נכתבה תוכנית חדירה יעילה במיוחד (שהפעלתה קלה יותר מהפעלת תוכנות קודמות), שהוצבה באתרי אבטחה ציבוריים ברשת. תשומת הלב באותה תקופה הופנתה דווקא לאהוד טננבאום (האנלייזר), שהשתמש בשיטות אחרות, ורק כלפי מאות האתרים שבחר. אך ברקע, אלפי חובבים אימצו את התוכנית החדשה, ואחדים אף הכניסו שיפורים שהגדילו את שיעור החדירות ואיפשרו סריקה שיטתית של כל המחשבים באינטרנט. אחת הגרסאות המתקדמות ביותר הגיעה במאי 98' לטווח כתובות שכולו הוחזק בידי מחשבים בישראל. הטלאי לפרצה אמנם כבר היה ברשת, אבל רוב המפעילים התרשלו, ולא הזדרזו להתקינו. בתוך כמה ימים נפרצו מאות מחשבים שנכללו באותו טווח כתובות. לכמה מהמחשבים נגרם נזק בלתי הפיך, ועד היום זכורה תקופה זו כ"חודש מאי השחור".

מכיוון שלא דווח על אירועים חריגים באתרי האבטחה הבינלאומיים, "הוחלט" שמדובר בתקיפה מכוונת על אתרים ישראליים. מישהו סיפר כי שבועות אחדים לפני כן איימו האקרים ניאו-נאצים לנקום את מעשי האנלייזר, ומישהו אחר סיפר שמצא כתובות נאצה אצלו במחשב. כך נולדה לה תיאוריית הקשר, שבאה לידי ביטוי בכותרות העיתונים בנוסח: "ניאו-נאצים פרצו לאתרי אינטרנט ישראליים".

גם אני הייתי מאלו שסברו שמדובר במתקפה המכוונת רק נגד ישראל. עד מהרה גיליתי ששגיתי: בכתובות המוקצות למחשבים שלי יש גם כמה כתובות גבוהות יותר, השייכות לטווח שאינו ברשות ישראל. לאחר זמן קצר חזרה ונשנתה התקפה דומה, אך על הכתובות הגבוהות יותר. התקפה זו מצאה אותי מוכן ומוגן, אך הפעם הבנתי שזו התקפה סדרתית הסורקת את כל האינטרנט, ולא רק שרתים ישראליים. השתדלתי לעדכן את כולם שמדובר בטעות, לא בניאו-נאצים.

אלכס חליל מתגייס לחיזבאללה, והנס הופך להאקר ניאו-נאצי

בעקבות מאי השחור, התגוננו בעלי האתרים הישראלים, וסתמו את הפרצות. ניסיונות החדירה התרבו והפכו לשגרת יום־יום, אך שיעור הצלחותיהם של ההאקרים שאף שוב לאפס. בשבועות האחרונים נפרצו (או שרק נדמה שנפרצו) כמה מחשבים של בנקים וחברות היי-טק, ואנשיהם פנו לחברת האבטחה שלהם, שנותרה אובדת עצות, משום שההאקר המיומן דאג למחוק עקבות (או שכלל לא היו עקבות, כי לא היו חדירות). למעשה, גם אלמלא עשה זאת, היה קשה לאתרו, משום שסביר להניח שכתובות המקור במנות שנשלחו אל אותם מחשבים, זויפו. באחד המקרים נטען, כי "חומת-האש" של צ'קפוינט (Firewall-1) נחדרה. הפתרון היחיד היה מארב, בתקווה שהפושע יחזור למקום הפשע.

ביום חמישי לפנות בוקר, 22 באוקטובר 98', המארב השתלם. בין שלל המנות שהגיעו (כל טעינת דף html גוררת משלוח מנות לשרת), בלטו כמה מנות חשודות, שכל אחת מהן יועדה לשרת אחר. מנות אלו לא כללו את המנה ה"סוגרת", ובכך הזכירו לצוות המעקב את סוג ההתקפות הקרוי DoS (ראו מסגרת). מנות אלו משמשות להעסקת שרת, כך שבאותן שניות הוא יתקשה לבצע פעולות נוספות. עקב כך, ואף שהמנות לא היו מזיקות, הניח צוות המעקב שמדובר בהאקר. הם בדקו את מקור "ההתקפה", וגילו שכתובת המקור שייכת למחשב ששמו "beirut.leb.net". בדיקה פשוטה העלתה שבעל האתר הוא לבנוני תושב ארה"ב (אלכס חליל מיודענו). החוקרים עלו גם, ככל הנראה, על עקבותיו של הנס זוהבלין. הדמיון פעל שעות נוספות: גרמנים/ניאו-נאצים? לבנונים/חיזבאללה? תקופת הפסגה בוואי פלנטיישן על רקע איומי החמאס? בינגו! מזל-טוב על התפיסה!

חבל רק שלא נבדקו כמה דברים נוספים: לדוגמה, כדי לבצע DoS, יש לשלוח המוני מנות "נגועות" לאותו מחשב, וכאן נשלחה רק מנה אחת לכל שרת. DoS כשלעצמו גם לא מבצע חדירה (ובוודאי אינו פורץ firewall ומוחק עקבות). נוסף על כך, כמעט בכל יום מתבצעים ניסיונות חדירה הרבה יותר חשודים לכל שרת ברשת. גם העובדה שהמנה החשודה כללה כתובת מקור אמיתית ולא מזויפת לא הדליקה נורה אדומה; איש לא בדק אם מדובר בגורמים תמימים, שאינם מנסים להסתיר דבר. איש גם לא ניסה להפעיל את התוכנית לזיהוי מערכות באורח יזום נגד מחשב כלשהו. האתר של זוהבלין מצהיר בגלוי ובהבלטה שהוא משתמש בתוכנה זו, ואף כולל קרדיטים. ניסוי כזה היה מאשר שהמנה הנוצרת על ידי התוכנית זהה לחלוטין למנה ה"חשודה".

מכאן התגלגלו העניינים במהירות. המידע הועבר בין גורמים שונים ברשת, ואף נשלחה אזהרה לקבוצה מצומצמת של מפעילים. בד בבד עם האזהרות, כי אם לא יטופל העניין כראוי הוא "עלול" לדלוף לעיתונות, שקדה חברת האבטחה על הכנת הודעה לעיתונות ופנתה למשטרה.

אחד החברים ברשימת לינוקס הישראלית שלח לרשימה ציטוט של האזהרה, בליל ששי. כשראיתי את ההודעה, ביום ששי לפנות בוקר,

נדהמתי. היות שבעיניי בטיחות אין פשרות, הפסקתי הכל, ניתקתי את הנתב מהרשת והתייחסתי ברצינות לאזהרה, אם כי כבר אז נראה שמדובר ב"מונה המערכות" התמים. חיפשתי בקבצי הלוג שלי, ומיד מצאתי את כל העקבות; הם אכן היו תמימים. לא הסתפקתי בכך, והשוויתי אותם למה שאמור להתקבל על ידי הרצת התוכנה לזיהוי מערכות. לא היה ספק: אי-הבנה. חיברתי את הנתב חזרה, ושלחתי מכתב הרגעה לרשימת התפוצה ולכל שאר הנוגעים בדבר.

בדיוק באותה עת ישב אלכס חליל בארה"ב וניסה גם הוא לנסח מכתב הרגעה, ולהסביר את האי-הבנה. אחר כך, בגרמניה, התעורר זוהבלין משנתו, וגילה כי הוא עומד במרכזה של פרשיית טרור בינלאומית. הוא חש, כפי שאמר לי אחר כך, כגיבור של סיפור קפקאי. חליל וזוהבלין פעלו, יחד אתי, כדי להוכיח שמדובר בטעות. פנינו לכל גורם אפשרי, אבל זה היה מאוחר מדי. אף מומחה לא יודה בטעות מביכה, בייחוד כשההודעות לעיתונות כבר בדרך. לא הועילו כל ההסברים, עדויות האופי על חליל וזוהבלין, והטענות שההאקר האמיתי עדיין מסתובב חופשי. כשקשה לרדת מעץ, מעדיפים לטפס גבוה יותר. בינתיים נאלץ זוהבלין לעכב את פרסום הסקר החודשי שלו, ובדף מיוחד פירט את הסיבות הפוליטיות שהביאו לכך.

ביום ראשון, 25 באוקטובר, פורסמה ב"הארץ" ידיעה שכותרתה "התקפת טרור ממוחשב על חברות ישראליות", שסיפרה על "הלבנונים". לפי הכתבה, עודכנו גורמים ביטחוניים. בעוד שזוהבלין מחפש מישהו שיתרגם לו את הכתבה לאנגלית או לגרמנית, התפרסמה גם ב"גלובס" ידיעה, שכותרתה "לבנונים תושבי ארה"ב תקפו עשרות אתרי אינטרנט של חברות ישראליות", וידיעה דומה שודרה גם בתוכנית הרדיו "אינטרבית" ברשת ב'. מקצת המקורות דיווחו שהאתר הלבנוני סרק את כל השרתים בזה אחר זה (האם זה לא מה שסקר שרתים אמור לבצע?). רק בלילה פירסמה נעמה כרמי ב"וואלה! היום" את הספקות שהתעוררו. מתוכן הדברים אפשר היה ללמוד שע', ישראלי העובד בארה"ב וחבר ברשימת הלינוקס הישראלית, הבין אף הוא שמדובר בטעות, וניסה להשליט סדר. הוא שלח את כל המידע שברשותו לוואלה!. עם זאת, בניסיון להיות הוגנת כלפי כל הצדדים, הזכירה כרמי שחברת האבטחה "עומדת מאחורי הידיעה".

בכתבה שהופיעה ביום שני ב"מעריב" ("פורצי מחשבים לבנונים תקפו אתרי אינטרנט בארץ"), כבר ידעו אנשי חברת האבטחה לספר שההאקרים התנצלו כביכול על הפריצות (חליל וזוהבלין רק ניסו להסביר שמדובר ב"מונה מערכות", ושחלה טעות מצערת – של חברת האבטחה כמובן). בכתבה גם "גדל" מספר האתרים הניזוקים בשבועות האחרונים למאה, אף שהתקופה האחרונה רגועה יחסית. "סוג חדש זה של טרור", כלשונם של "מומחים", "מחייב התייחסות גורמי ביטחון"...

סוף דבר

זוהבלין הלך סוף־סוף לישון, אך הקפיא את כל פעילותו הוולונטרית. גם אם לא יואשם בטרור, הסכנה עדיין תרחף על המפעל החיובי שלו. אלכס חליל ירד למחתרת, והאתר שלו עומד (או שכבר קרס) בפני התקפות נקמה רצחניות של האקרים ישראלים. אי-שם מסתובב האקר אמיתי, ואולי באמתחתו מידע ששאב מבנקים ישראליים, וצוחק על כולנו. ובעלי השרתים שבינינו ימשיכו לסבול מהטרדות היום־יומיות של ההאקרים האמיתיים.

הכותב עוסק בתמיכה עברית למערכות יוניקס ולאינטרנט. הגרסה המלאה של המאמר נמצאת ב:

http://elmar.co.[illegible]h/column/

רקע ומושגים

כל מחשב המחובר לאינטרנט מקבל כתובת ייחודית (IP). הכתובת מורכבת מרצף של ארבעה מספרים הקטנים מ-256. או, בקיצור, מספר אחד גדול המכיל 32 ביטים. במחשב שרת רצות תוכנות שירות שונות, שכל אחת מהן מספקת שירות על גבי פורט (ערוץ) מסוים. לדוגמה, תוכנה המכונה "שרת שמות" משתמשת בפורט 53 להמרת כתובת שמית של מחשב לכתובת IP.

התקשורת בין מחשבים ברשת מתבצעת על ידי מנות (packets) המועברות בשני הכיוונים. מנה אופיינית כוללת בין השאר את כתובת ה-IP של המחשב השולח (source address), את כתובת ה-IP של המחשב שאליו מיועדת המנה (target address), ואת הפורט (הערוץ). המנה נוצרת במחשב השולח, שיכול לזייף את כתובת ה-IP של עצמו, ולשתול במקומה כתובת של מחשב אחר ברשת (גם התשובה תישלח למחשב האחר).

להאקרים שיטות פריצה רבות. אחת מהן, buffer overflow, מתבססת על משלוח קלט לא־חוקי, מוגזם באורכו, שגורם לחריגה ולשיבוש כתובת החזרה מרוטינה, כך שבמקום חזרה מהרוטינה הזו, תריץ תוכנית השירות את הקוד הזדוני שנכלל בקלט.

שיטות נוספות גורמות רק להעסקת השרת, לדוגמה Denial of Service (בקיצור DoS), שבמסגרתה מוצף הקורבן בהמוני מנות, הגורמות לפתיחת דיאלוגים מול השרת, בלא השלמתם. באותה עת, לא יוכל הקורבן לבצע כל פעילות אחרת, אך לא ייגרם כל נזק ממשי, משום שאין חדירה. יש גם שיטות שבהן מחליף ההאקר את כתובת השולח (הכלולה במנה) בכתובת של מחשב שעליו השרת סומך ומקנה לו פריווילגיות מיוחדות. השרת הקורבן אמנם פונה בעקבות זאת למחשב שהוא סומך עליו, אבל הלה לא יענה לו, משום שההאקר מעסיק אותו במקביל על ידי DoS, וממשיך להתחזות מול הקורבן לשרת "האמין". אגב, גם כשאין צורך בזיוף הכתובת העצמית לצורך החדירה, האקרים מקפידים לזייפה כדי שלא להשאיר כל עקבות.

קשה לגלות איזו מערכת הפעלה רצה על גבי שרת, רק מהתבוננות בדף הבית של השרת. עיון ב-headers (שהדפדפנים משמיטים) עשוי לגלות פרטים נוספים, אך גם בהם אין די. יש דרכים מתוחכמות יותר: אם לדוגמה, החלפת אות קטנה (lower–case) באות גדולה (upper–case) בשם הקובץ המבוקש תניב אותה תוצאה, יש להניח שהשרת מריץ מערכת הפעלה של מיקרוסופט (NT 95/98).

באמצעות שיטות דומות פיתחו מתנדבים תוכנית, שתוכל לזהות את מערכת ההפעלה שרצה על המחשב, וכך לבצע סטטיסטיקות שונות. אגב, כמה משיטות החדירה של האקרים (בעיקר buffer overflow) אמנם דורשות לזהות תחילה את מערכת ההפעלה, אבל ההאקר עדיין יוכל להפעיל נגדה, הן את תוכניות הפריצה המיועדות לה והן את אלה המיועדות למערכת אחרות. המשתנה היחיד יהיה זמן הפריצה.

עולם אחד, שפה אחת, שני ספקים, שלוש תוכנות

מיקרוסופט נגד מיקרוסופט, נטוויז'ן נגד אינטרנט זהב, והתוכנה "Evrit" נגד התוכנה "Evrit"

דו"ח אמין

עידו אמין

התחרות המחריפה בין אינטרנט זהב לבין נטוויז'ן, ספקי האינטרנט הגדולים בישראל, שברה שיאים השבוע, למחרת יציאתן של שתי החברות מבית המשפט בדיון שנגמר בתיקו תקשורתי. הדיון נסב סביב הסקר שערך העיתון "אובייקטיבי", סקר המשווה בין ספקי החיבור לאינטרנט. לטענת נטוויז'ן, הסקר עבר שינוי לאחר שהיא סירבה לשלם תמורת הזכות לפרסמו. בית המשפט לא נעתר לפנייתה של נטוויז'ן למתן צו מניעה כנגד פרסום הסקר, אך עם זאת קבע: "לכאורה נראה שיש ממש בטענות נטוויז'ן". אקורדים צורמים אלה הם הטונים האחרונים בסערה שפרצה לפני כשלושה חודשים.

התחרות בין נטוויז'ן לאינטרנט זהב על השליטה בשוק האינטרנט הישראלי אינה מתנהלת רק בבית המשפט. למעשה, הקרב הבא כבר בעיצומו. האירוע: יציאתה לשוק של חלונות 98 בעברית. איך יכולה להשפיע מערכת הפעלה על התחרות בין ספקי האינטרנט? הנה כך. גם אינטרנט זהב וגם נטוויז'ן מחלקות חלונות 98 חינם למנויים המתחייבים לתקופה ארוכה. אבל יש הבדל. יש משהו חדש ושונה ביחסים ההולכים ומתרקמים בין מיקרוסופט, חברת התוכנה הגדולה ביותר בעולם, לבין אינטרנט זהב, שבמודעות השבוע הכריזה על עצמה כ"חברת האינטרנט מס' 1 בישראל" וקבעה: "או שאתה מחובר, או שאתה מנותק".

בתחום החיבור לאינטרנט, חלונות 98 ידידותית מתמיד. משימת החיבור הראשוני לאינטרנט, שהיתה עד כה בעייתית בעבור המשתמש הביתי הטרי, מובנית בחלונות 98 לתוך המערכת, והיא קלה כמעט כלחיצת כפתור. גם ספקי האינטרנט מובנים לתוך מערכת חלונות 98. כמה הקלקות, ו"אשף החיבור" יחבר אתכם כבמטה קסמים לטלפון הנכון, ואת חשבון הבנק שלכם לספק שתבחרו.

אמרנו "הספק שתבחר", אלא שבשלושת החודשים הקרובים תוכלו לבחור רק בספק אחד בישראל. לדברי דוברת מיקרוסופט (שהיא, אגב, גם דוברת אינטרנט זהב), תקליטורים של חלונות 98 שיופצו בתקופה זו יאפשרו להתחבר רק לספק אחד – אינטרנט זהב. אינטרנט זהב זוכה גם למעמד "דילרית" של מיקרוסופט ותמכור את חלונות 98 למנויים המעוניינים. כדי לקלוט את המנויים החדשים הצריך [illegible]ור התקנת תשתית טכנולוגית מיוחדת אצל ספק האינטרנט.

הסכם זה בין מיקרוסופט לאינטרנט זהב מאשר, כי יש הרואים באינטרנט זהב החברה המובילה בישראל. כאן טמון עיקר ה"חיבור" שעליו הוכרז במודעות הגדולות של אינטרנט זהב בעיתונים, שכותרתן "אינטרנט זהב ומיקרוסופט מתחברות". אבל אינטרנט זהב מנצלת את התנופה להצגת עוד שירותים. אחד הבולטים שבהם: דואר אלקטרוני עברי.

עברית Evrit – דואר אלקטרוני בעברית

עברית Evrit – דואר אלקטרוני בעברית

מצא את ההבדלים: מימין, לוגו התוכנה של ירון אילן ומיכאל קרטיס, שהוכרזה לפני שנתיים. משמאל: לוגו הדואר האלקטרוני של אינטרנט זהב שהוכרז השבוע

מי נגד מי

לפני כארבעה חודשים, במסיבת עיתונאים חגיגית בנוכחות השרים מיכאל איתן ולימור ליבנת, וגם בנוכחות סטיב באלמר, כיום נשיא מיקרוסופט, הכריזו נטוויז'ן, מיקרוסופט ובזק על שיתוף פעולה במיזם "דואר עברי לכל". סוף-סוף, כך נתבשרנו אז, יהיה פתרון למשלוח דואר עברי באינטרנט. גם שֵם נקבע למיזם, "Eברי" (שילוב האות האנגלית E, השאולה מראשו של המושג "E-mail" ושל המלה "עברי"). כל אזרח, שמחנו לשמוע, יקבל כתובת דואר אלקטרוני המבוססת על מספר הטלפון של[illegible]. שמענו גם כי לכל אזרח יינתן זמן שימו[illegible]וע בלא תשלום.

שתי נקודות פגמו באוטופיה זו. האחת, לקחת מספר טלפון כשם משתמש הוא סוף האנונימיות. כשניסו בתום לב ליישם את רעיון מספר-הטלפון-כשם-משתמש בערוץ הילדים, הדבר גרם עוגמת נפש מרובה לילדים שהסתירו פרטים מהוריהם (למשל, את העדפותיהם המיניות). גם שימוש מאסיווי במספרי טלפון שבמסדי הנתונים של בזק הוא נושא שמן הסתם יכול להעסיק משפטנים. אבל יש נקודה נוספת, חשובה יותר בפרויקט: הוא בושש להתממש. שבעה חודשים נקפו, וכל מה שיש זה לוגו.

אבל בינתיים, השבוע, במסגרת שיתוף הפעולה בין מיקרוסופט לאינטרנט זהב דווקא, הוכרז על שירות חדש ובלעדי – "Evrit" – נכון, דואר אלקטרוני בעברית לכל. אז מה קרה לפתרון שעליו הוכרז באפריל? האם מיקרוסופט הפנתה גבה לנטוויז'ן וכרתה ברית חדשה עם אינטרנט זהב? לא בדיוק. אינטרנט זהב אמנם מכריזה, כי "Evrit" הוא פתרון בלעדי, אלא שלפי המקורות שלי, גם המיזם הראשון עוד יקרום עור וגידים.

הדמיון בין שני המיזמים, "Eברי" ו-"Evrit", רב מהשוני בין השניים. בשניהם אין מדובר ביישום חדש במלוא מובן המלה, אלא על שימוש מתוחכם בתוכנות של מיקרוסופט – אאוטלוק אקספרס ואינטרנט אקספלורר. בעצם, שני מיזמים או שיתופי פעולה דומים מתחרים על לב הגולש הישראלי: אחד של מיקרוסופט, נטוויז'ן ובזק, והאחר, שיצא ראשון לשוק, של מיקרוסופט ואינטרנט זהב. מיקרוסופט מספקת את רוב הטכנולוגיה לשני המיזמים. אינטרנט זהב פשוט הקדימה את נטוויז'ן, אבל כששתי המערכות ייצאו לשוק, יהיה מעניין לבדוק אותן לעומקן: מי מהשתיים יעילה יותר? ובכלל, האם השתיים

אכן תואמות? מה קורה כשננסה להתקין את Eברי על מערכת שבה כבר מותקנת "Evrit"? האם מדואר עברי של נטוויז'ן תהיה אפשרות לשלוח דואר עברי לדואר העברי של אינטרנט זהב, ולהיפך? ומה יהיה על בעלי המקינטוש? ועל הסטודנטים והמרצים בתחנות היוניקס?

עברית נגד עברית

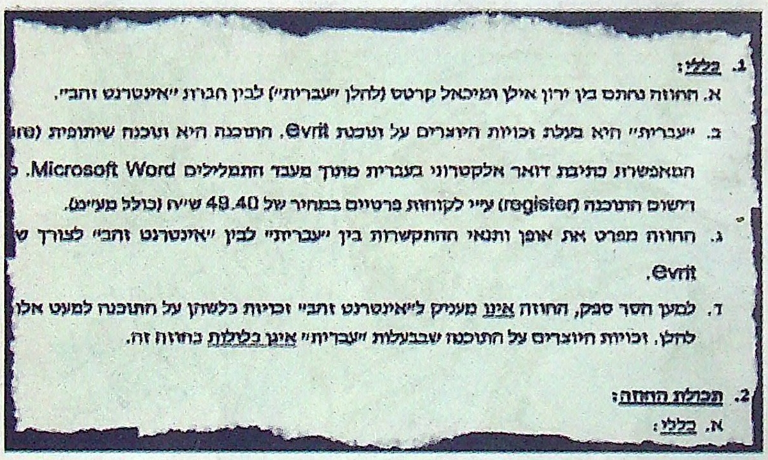
נפגע אחד כבר נרשם בסיבוב הנוכחי של קרב ענקי האינטרנט, ומדובר דווקא בעובר אורח, שבמקרה עבר בסביבה – תוכנה ישראלית שעושה, נחשו מה? דואר אלקטרוני בעברית. שמה בישראל, זה שנתיים, "Evrit". מדובר בתוכנה שמספקת פתרון יעיל ויציב לעברית באינטרנט, למחשבים המצוידים בוורד ובנטסקייפ מגרסה 2 ואילך. התוכנה מייצרת דואר בעברית, וייחודה בכך שהדואר העברי שהיא מפיקה ניתן לקריאה בכל מערכת, נטסקייפ או אקספלורר, בכל מקום בעולם, גם במערכות שאינן עבריות (אגב, למה לא אקספלורר? משום שהמפתחים התקשו לפענח את נוהלי משלוח הדואר שלה). התוכנה מוצעת להורדה לתקופת ניסיון (באתר ששמו evrit.co.il), ובשנתיים האחרונות נרשמו באתר כמיליון חשיפות ו-24,000 הורדות. יוצרי התוכנה הם ירון אילן ומיכאל קרטיס, שני סטודנטים שהשתחררו משירות קבע בחיל האוויר לפני כשנתיים והחלו לעסוק בענף "העברית ההפוכה". מלבד פתרון הדואר האלקטרוני הם מציעים עורך html בעברית ו-Ctrl-CC, תוכנה להיפוך "עברית הפוכה", שגם אני נמנה עם משתמשיה המאושרים. נדיר לראות תוכנה כה יציבה ומקצועית, ועוד תוכנת "שותפה" (ועוד בעברית). אבל לא הייתי מופתע כשאילן אמר לי: "הבנו שלא נחיה מזה".

העברית הראשונה

התוכנה של אילן וקרטיס משווקת זה כשנתיים בשמה "עברית-Evrit, דואר אלקטרוני בעברית". השניים הופתעו לראות השבוע, כי המשווק לשעבר של התוכנה – אינטרנט זהב – מתחיל להפיץ מוצר מתחרה בשם זהה. מיוני '97 עד תחילת '98 פירסמה אינטרנט זהב את התוכנה המקורית בעצמה בעמוד הבית שלה וגבתה תשלום בעבורה. עכשיו, היא מכריזה על משהו אחר תחת אותו שם, ואנשי "Evrit" רותחים.

"אני לא מצליח להבין איזה מניע יש לחברה גדולה בישראל להתנהג כמו בגנון", אומר ירון אילן, "לקחת משהו של מישהו אחר ולרכוב על ההצלחה שלו בצורה לא־חכמה. יש כאן, להרגשתי, זדון וניצול לרעה, אבל יותר מכך טמטום ואיוולת. לקחת מוצר קיים, להציג אותו תחת שם של מישהו אחר, לא כדי לפתור את בעיית הדואר בעברית – כי הם לא יכולים – אלא כדי להעביר לקוחות [illegible]טוויז'ן אליהם. זה מעשה שלא ייעשה". אילן וקרטיס העבירו את הטיפול בעניין לידי עו"ד חיים רביה.

אורי בן ארי, סמנכ"ל שיווק ומכירות באינטרנט זהב, מגיב: "לא היתה לנו כל כוונה לפגוע במישהו. היו כמה אפשרויות גרפיות לעיצוב הלוגו, ואיש לא התכוון להעתיק. חשבנו שעברית היא מלה כללית. אנו בודקים כעת את הנושא, ואם יש פגיעה במישהו, נתקן מה שצריך. בעיקרו של דבר, מהות השירות שלנו אינה תוכנה, אלא תיבת דואר. אנו מציעים שימוש בתיבת דואר אלקטרונית דרך תוכנת אאוטלוק אקספרס של מיקרוסופט, תוך שימוש בפלטפורמה של חלונות 98".

1. כללי:

א. החוזה נחתם בין ירון אילן ומיכאל קרטס (להלן "עבריתי") לבין חברת "אינטרנט זהב".

ב. "עבריתי" היא בעלת זכויות היוצרים על תוכנת Evrit. התוכנה היא תוכנה שיתופית (

המאפשרת כתיבת דואר אלקטרוני בעברית מתוך מעבד התמלילים Microsoft Word.

ורישום התוכנה (register) ע"י לקוחות פרטיים במחיר של 49.40 ש"ח (כולל מע"מ).

ג. החוזה מפרט את אופן ותנאי ההתקשרות בין "עבריתי" לבין "אינטרנט זהב" לצורך ש

Evrit.

ד. למען הסר ספק, החוזה אינו מעניק ל"אינטרנט זהב" זכויות כלשהן על התוכנה למעט אלו

להלן. זכויות היוצרים על התוכנה שבבעלות "עבריתי" אינן כלולות בחוזה זה.

2. תכולת החוזה:

א. כללי:

קטע מהסכם השיווק בין אינטרנט זהב לבין יוצרי תוכנת "עברית" מיוני '97

אז מי היה קודם?

אינטרנט זהב ונטוויז'ן ממשיכים לריב

מיקרוסופט בפרויקט דואר אלקטרוני בעברית עם אינטרנט זהב? מיקרוסופט בפרויקט דואר עברי עם נטוויז'ן? מה קורה שם? מי נגד מי?

תגובת מיקרוסופט

איפה נטוויז'ן? אתם לא קשורים איתם בפרויקט Eברי?

אריה סקופ, מנכ"ל מיקרוסופט ישראל: "שני הדברים אינם קשורים. אנחנו אכן עובדים עם נטוויז'ן, אך מעודדים כל חברה וכל ספק אינטרנט שייתן פתרונות טובים ללקוח. אנחנו כמובן מעוניינים לדחוף את חלונות 98 ככל שנוכל, לטובת הלקוח".

גיל מור, סמנכ"ל אינטרנט במיקרוסופט ישראל: אנחנו עובדים עם כל השוק, לא מעדיפים גורם אחד מהאחר. אנחנו עומדים מאחורי נטוויז'ן ופרויקט Eברי ומקדמים את השיווק, אך איננו שותפים בחברה. פרויקט Eברי מתמקד בחלק הדואר האלקטרוני בעברית ומתכנן לספק לאזרחי ישראל תיבת דואר זהה למספר הטלפון. ההכרזה עם אינטרנט זהב פונה לאספקטים רחבים יותר, מתוך האמונה שלנו שחלונות 98 היא פלטפורמה אידיאלית לאינטרנט".

הרעיון המקורי היה ליצור סטנדרט עברי. האם בסוף קיבלנו שני סטנדרטים?

מור: "אנחנו מעונינים לעבוד עם כל השוק, והולכים בין הטיפות כדי שלא לפגוע באף אחד מהספקים. לא הצלחנו להכניס אותם תחת מטרייה אחת, לצערנו, ואכן קיבלנו עתה שני סטנדרטים מבחינתנו, העיקר ששניהם מעודדים את השימוש בדואר אלקטרוני בעברית מתוך חלונות 98".

תגובת אינטרנט זהב

האם ההכרזה שלכם היום משלימה או מתחרה עם פרויקט Eברי של נטוויז'ן?

עמי הולצמן, מנכ"ל אינטרנט זהב: "היא פשוט יותר טובה. נקודה".

עמי פיינשטיין, סמנכ"ל השיווק: "הבנו שפרויקט Eברי המדשדש, נפל קורבן לפוליטיקה בין משרד התקשורת, בזק וגופים אחרים. החלטנו לתפוש יוזמה. חלאס, רוצים להיות ראשונים, הגיע זמן להראות את השרירים שלנו. ברור לנו שאנחנו מובילים בשוק הישראלי. כל מי שיש לו חלונות 98, מקבל את הכתובת שלנו צרובה בדיסק, כך שאם יתקשר לאינטרנט עם הוויזרד של מיקרוסופט הוא יחובר ישירות אלינו. גם מי שאין לו תיבת דואר, יוכל לקבל מאיתנו דואר בחינם, כולל זמן חינם להורדת הדואר. כל אזרחי ישראל יכולים עכשיו להתחבר דרכנו ולכתוב דואר בעברית".

ומיקרוסופט, הם לא קשורים בפרויקט Eברי עם נטוויז'ן?

פיינשטיין: "אנחנו עובדים יד ביד עם מיקרוסופט, ואפשר לראות את זה בפרסומים המשותפים שלנו. הם היו בסוד העניינים ובירכו על זה. האינטרס שלהם הוא שכולם ישתמשו באינטרנט. אנחנו עושים מהפכה באינטרנט לאזרח הישראלי".

תגובת נטוויז'ן

שמעתם על ההכרזה המשותפת של מיקרוסופט ואינטרנט זהב לגבי "Evrit"?

יעקב נס־אל, סמנכ"ל השיווק של נטוויז'ן: "שמענו על כך רק אחרי שאנשי 'קפטן אינטרנט' העלו את השאלות. פנינו למיקרוסופט וקיבלנו הבטחה שהם יעבירו אזהרה לאינטרנט זהב, שלא להשתמש בלוגו של "Evrit" בניירות משותפים עם מיקרוסופט, הן משום שהשם דומה מדי לשם שלנו, והן משום שמיקרוסופט קשורה אתנו בפרויקט Eברי, ויש לה באופן מוצהר מחויבות לבלעדיות אתנו בפרויקט זה".

ומה דעתכם על ההכרזה של אינטרנט זהב ומיקרוסופט?

נס־אל: "'Evrit' זה לוגו ריק מתוכן, שנועד לקידום מכירות של אינטרנט זהב ולטשטוש הפרויקט שלנו. מלבד העובדה שהלוגו הזה מנסה לרכוב על ההכרזה המקורית שלנו, אין בו שום תכנים, רק אאוטלוק אקספרס, שהוא חלק מתוכנת מיקרוסופט. הם אומרים שצרבו את כתובת אינטרנט זהב בדיסק חלונות 98, אך בעצם זה שירות מקורי של מיקרוסופט, המפנה את הלקוח לספקים באזור מגוריו. עדיין אף אחד לא נמצא שם, וכשאינטרנט זהב יופיעו שם, גם אנחנו נהיה ברשימה. סקר IDC עדכני מצא שנטוויז'ן מובילה בהפרש ניכר בכל בחינה באורח ניכר, הן בנתח שוק הן בסוגי לקוחות".

ומה קורה עם פרויקט Eברי המקורי?

"אנחנו עובדים עליו כבר כמעט שנה, כפי שצפינו מלכתחילה, זה פרויקט גדול ואדיר, ובקרוב נצא בהכרזה שעדיין איני יכול לספר את פרטיה. זה יהיה פתרון מקיף ויסודי לשימוש בדואר אלקטרוני בעברית. נכון, נתקענו קצת בגלל גופים כמו בזק ומשרד התקשורת, ששמו מקלות בגלגלי הפרויקט, אבל מבחינתנו זהו פרויקט לאומי שתוכנן היטב ומבוצע היטב. כל אזרח ישראלי, בלא הבדל גזע, דת, מין או ספק אינטרנט, יוכל לעשות בזה שימוש, ולא רק לקוחות אינטרנט זהב, שקיבלו מסך עשן ולוגו במקום פתרון אמיתי".

נאורה שם-שאול

מי יותר חזק?

המשפט נגד מיקרוסופט יקבע מי יכתוב את החוקים העסקיים של הסייברספייס, הממשלה – או מיקרוסופט

ריצ'ארד וולף, "ניו ריפבליק"

באיזשהו אופן מוזר נראתה החקירה שתועדה בווידאו מוכרת: מנכ"ל פרוע שיער, פניו חיוורים, בורר את מלותיו בעדות בשבועה, בניסיון לעקוף את המלכודות שהציב לו התובע. בית המשפט הפדרלי בוואשינגטון צפה במחזה דומה אך לפני חודשיים, אלא שאז היתה זו האשמה שונה – וביל אחר.

הפעם עומד ביל גייטס על דוכן הנאשמים. הוא מואשם בניצול לרעה של סמכותו כיו"ר החברה המצליחה ביותר כיום. ובתחילתו של המשפט הגדול ביותר בדורנו הנוגע להגבלים עסקיים, עורכי הדין הממשלתיים קרעו את עדותו לגזרים, אף שמבחינה טכנית, מיקרוסופט – ולא מייסדה – נמצאת בסכנה.

האישומים אולי מורכבים מבחינה טכנולוגית, אבל המסר ברור דיו. הטענה היא שגייטס רקם מזימה להרוס חברה מתחרה, והנשק שבו השתמש היה שליטתו המונופולית בנתח של יותר מ-90% ממחשבי העולם. בגייטס הוטחו האשמות שבוודאי לא יביאו להדחתו, אבל אם יוכח כי הן אכן נכונות, עשויות האשמות אלה להותיר חותם כבד על המאה הבאה, מפני שאין הן נוגעות רק לחברה אחת או לאיש אחד מאוד־מאוד עשיר. ביסודו, המשפט נגד מיקרוסופט יקבע מי יכתוב את החוקים העסקיים של הסייברספייס: הממשלה או מיקרוסופט. ובשעה שהמשפט מתרכז בשיחותיהם של יורמים טכנולוגיים, השאלה האמיתית עמוקה הרבה יותר: האם גייטס והחברה שלו פשוט חזקים מדי בשביל הציבור?

התשובה נעוצה באופיה של אוטוסטרדת המידע. טענת הממשלה היא, כי אם מיקרוסופט שולטת הן במסכי המחשב הביתי שלנו והן באמצעי השימוש שלנו באינטרנט, אין זה סביר שהיא תעצור שם. הפיתוי עלול להביאה לידי הרחבת כוח כלכלי זה לתחומים נוספים, כגון מערכות תשלומים באינטרנט, שירותי בנקאות וטלוויזיה באינטרנט. מיקרוסופט תהיה הבעלים של הגשר המטאפורי למאה ה-21.

בסיס הכוח של מיקרוסופט מונח בשני מרחבים גדולים של עולם המחשבים. אחד הוא שולחן העבודה, שאותו רואים המשתמשים כשהם מדליקים את המחשב. מיקרוסופט טוענת שזה חלק מהקניין האינטלקטואלי שלה, רכיב חיוני בחוויה המחשבית שעליה ביססה את המותג שלה. אבל, בעידן האינטרנט, המסך הצנוע יכול להפוך לקניון, לספרייה, לדוכן עיתונים או לקיוסק טלפוני. האופן שבו אותו מסך מתוכנן ופועל יכול להשפיע על הדרך שבה משתמשים צרכנים באינטרנט. על כן, מיקרוסופט עלולה להעניק לספק און-ליין מקום טוב יותר בתצוגה על המסך בתמורה לעסקים אחרים.

הקניין השני של מיקרוסופט, שאפשר לטעון שהוא החשוב יותר, הוא המידע הטכני שדרוש למפתחי תוכנות כדי לעבוד בסביבת חלונות, מערכת ההפעלה שמפעילה יותר מ-90% מהמחשבים האישיים בעולם. על ידי שליטה הדוקה של המידע הזה יכולה מיקרוסופט להעדיף מפתחים אחדים מאחרים. יתר על כן, היא יכולה להשתמש ביתרון הטכני הזה כדי למזג מוצרים חדשים לתוך חלונות, כפי שכבר עשתה בדפדפן האינטרנט שלה.

הקשיים בבניית גשר אל הסייבר־ספייס – שיתחרה בזה שכבר נמצא בבעלותה של מיקרוסופט – גדולים. התפקיד המרכזי של מערכת ההפעלה חלונות, השולטת בפעולות בלב המחשב, התעצם על ידי מאות יישומים, כגון מיקרוסופט וורד, מעבד התמלילים שהוא התוכנה הנפוצה ביותר אי־פעם. ככל שוורד נעשית נפוצה יותר, כך הופכת חלונות מבוצרת יותר, בשעה שמיקרוסופט קוצרת את הרווחים. לדברי ג'ואל קליין, ראש מחלקת ההגבלים העסקיים במשרד המשפטים האמריקאי, אותה שליטה מונופולית על מסכי [illegible]זבים היתה אחת הדאגות המרכזיות שהביאו לתביעה. "בעולם החדש של כלכלת היי־טק, שבו רוב הפעילות תתבצע דרך סטנדרטים אחידים, יוביל המצב הקיים לצבירת כוח כלכלי ולבעיות של מונופולים של צוואר בקבוק", הוא אומר.

שלטון זמני?

הממשלה עצמה מעריכה שהמסחר באינטרנט בארה"ב יסתכם ככל הנראה ביותר מ-300 מיליארד דולר עד שנת 2000. מיקרוסופט ניצבת במקום מושלם כדי ליהנות מזה: רק בת 23 שנים, מיקרוסופט היא כבר אחת החברות האמריקאיות הגדולות בשוק המניות – לצד ג'נרל אלקטריק – ושוויה מוערך בסביבות 260 מיליארד דולר. רווחיה ברבעון הראשון של השנה עלו בשיעור מדהים של 58%, וניצבו על 1.52 מיליארד דולר.

גייטס עצמו מוביל הרחק מהשאר כאיש העשיר ביותר בארה"ב, ולפי הרשימה החדשה של "פורבס 400" הוא שווה 58 מיליארד דולר – פי שניים מהונו של האיש השני העשיר ביותר, חברו הטוב של גייטס, וורן באפט.

באופן אירוני, החדשות על הרווחים האחרונים של מיקרוסופט הגיעו ביומו השני של המשפט, כשעורכי הדין של החברה החלו להשמיע את טיעוני ההגנה. בתגובה לטענות הממשלה שמיקרוסופט משופעת ברווחים שמקורם במונופול שלה, טען ג'ון וורדן, עורך הדין הראשי של החברה, כי מיקרוסופט פופולרית רק מפני שמוצריה היו תחרותיים, אך התחרות קשה – והיא נותרה קשה, למרות פלח השוק המהמם של החברה. "מיקרוסופט צריכה לחדש בלא הרף כדי להישאר חיה בכל סיבוב של התחרות, וקצב התחרות מהיר באופן קיצוני. אלה אינם מים שקטים ונוחים של מונופול", הוא אמר. "ליצרני המחשבים יש חלופות. הם קיימים כיום, ויהיו עוד הרבה בעתיד. הם מתקינים את חלונות מפני שזה מה שהלקוחות שלהם רוצים. מיקרוסופט לא מנעה את בחירת הצרכנים. זו הבחירה של הצרכנים".

האם באמת יש בסיס להאמין שמיקרוסופט תוכל לנצל לרעה את כוח המונופול האפקטיווי שלה כדי לבסס אחיזת חנק של האינטרנט? האם לחברה באמת יש כוח למנוע פיתוח טכנולוגיות חדשות שעשויות להפוך אותה לחסרת ערך? אם הראיות של הממשלה בדבר מלחמות הדפדפנים של מיקרוסופט עם נטסקייפ הן נכונות? התשובה עלולה להיות חיובית.

מצד אחד, החברה השולטת בתעשייה אכן גם חוששת לחייה, מוזר ככל שזה יישמע. מיקרוסופט התעוררה מאוחר לכוח המשיכה של האינטרנט, ופיגרה אחרי החברה החדשה הקטנה. נטסקייפ שעטה קדימה בסערה בהתבססה על תוכנת הדפדפן שלה. האיום שהציבה נטסקייפ בפני מיקרוסופט לא היה רק הצלחתה המהירה. כוחה האמיתי היה מונח בשימוש שעשתה בג'אווה, שפת תכנות שפיתחה סאן מיקרוסיסטמס, המאפשרת ליישומים לפעול בכל מיני מערכות הפעלה, לא רק בחלונות. יחד, היו נטסקייפ וג'אווה יכולות להפוך את חלונות לפיסה נשכחת עמוק בתוך קופסת המחשב.

אלא שהחששות של מיקרוסופט, אמיתיים ככל שהיו, הובילו אותה להתנהגות, שלכל הפחות, נשקה לגבולות החוק. עד אמצע '95 גרמה הצלחתה של נטסקייפ למיקרוסופט להתעורר ולראות את הטעות האסטרטגית הגדולה שלה. בשעה ששתי החברות כבר חלקו מידע טכני מסוים, רצתה מיקרוסופט לפתח תוכנת דפדוף משלה. ביוני '95, כששתי החברות עוד קיימו דיאלוג ידידותי ביניהן, נפגשו מנהלים משני הצדדים כדי לדון בעניינים טכניים.

מה שהתרחש בפגישה במטה של נטסקייפ נתון לוויכוח לוהט, אבל הדיונים עומדים במרכז ההאשמות נגד מיקרוסופט. בעבור נטסקייפ והממשלה, הניצול כוחה של מיקרוסופט לרעה היה ברור: היא הציעה קשר בלתי חוקי לבתר את שוק תוכנות האינטרנט. מיקרוסופט תשרת לקוחות של חלונות, בעוד שנטסקייפ תמכור בעיקר ללקוחות עסקיים שאינם משתמשים בחלונות. במלים של ג'ים ברקסדייל, מנכ"ל נטסקייפ והעד הראשי מטעם הממשלה, מיקרוסופט רצתה לשרטט קו בין שתי החברות. "הנה אנחנו, חברה קטנה, ואתם חברה גדולה בעלת משאבים בלתי מוגבלים, ואתם תזיזו את הקו לקראת האינטרסים הכלכליים שלנו", הוא אמר לבית המשפט.

מיקרוסופט טענה בתוקף שזה כזב מוחלט. נטסקייפ הגתה את רעיון ביתור השוק, מכיוון

איור: אבי כץ

שרצתה להגן על פלח שוק האינטרנט שלה, שהסתכם ב-70%. מיקרוסופט טוענת, שרצתה לעצור את נטסקייפ מלחנוק את השוק שזה עתה נולד, ושכל שהיא הציעה היה "מערכת יחסים אסטרטגית" שבה ישתפו השתיים

טענת הממשלה היא, כי אם מיקרוסופט שולטת הן במסכי המחשב הביתי שלנו והן באמצעי השימוש שלנו באינטרנט, אין זה סביר שהיא תעצור שם

פעולה לגבי מידע טכני ושיווק כדי ליצור מוצרים חדשים ולהרחיב את השימוש באינטרנט. לפי מקור אחד המקורב למיקרוסופט, הכוונה האגרסיווית היתה כולה של נטסקייפ. "אני חושב שמה שקרה הוא שהם רצו סוג אחר של עסק", הוא אמר. "הם קבעו את מטרתם לקחת את הדפדפן המאוד־מוצלח הזה ולהפוך אותו למצע (כמו חלונות). הם ביקשו את עזרת מיקרוסופט להרוס את מיקרוסופט".

משחק מלוכלך

בכל מקרה, לא היתה עסקה. זה גרם למיקרוסופט להתיר את זַעֲמה התחרותי, והקרב שבא אחר כך מספק הצצה ייחודית לדרך שבה משתמשת מיקרוסופט ביעילות בכוח השוק האימתני שלה. ראשית, חתמה מיקרוסופט על שורה של עסקות עם התעשייה – יצרני מחשבים, ספקי שירותי אינטרנט, וספקי מידע באינטנרט – כדי למנוע את השימוש בדפדפן של נטסקייפ ולעודד את הדפדפן שלה. יצרנים שקראו תיגר על החוזים, ספגו איומים לכאורה שיאבדו את הגישה הרווחית שלהם לחלונות, אף שמיקרוסופט מכחישה זאת. תוקפם של חוזים רבים כאלה כבר פג, ומיקרוסופט אומרת שלא תחדש אותם.

בעל עוצמה דומה היה השימוש של מיקרוסופט ב"תגמול הפוך" או בטובות עסקיות. הממשלה מאשימה עוד את החברה, כי היתה מוכנה להקריב את מיזם האון־ליין שלה עצמה – Microsoft Network – במלחמה הכוללת נגד נטסקייפ. מיקרוסופט מואשמת שהציעה לאמריקה און־ליין גישה ייחודית למערכת חלונות שהותקנה בכל מחשב, בתנאי שהיא תתחייב להשתמש בדפדפן של מיקרוסופט, אינטרנט אקספלורר. אחד המנהלים של אמריקה און־ליין דיווח על פגישה שהיתה לו עם יו"ר מיקרוסופט עצמו: "גייטס שאל שאלה כנה באופן אופייני: 'כמה אנחנו צריכים לשלם לכם כדי לדפוק את נטסקייפ? זהו יום המזל שלכם'" (מיקרוסופט עדיין לא הגיבה על האשמה זו).

המכה הניצחת של מיקרוסופט היתה לשווק את דפדפן האינטרנט שלה חינם. חלק הארי ברווחיה של נטסקייפ הגיע מרשיונות לתוכנה שלה. בן־לילה נגסה מיקרוסופט ברווחים אלה, ולבסוף הכריחה את מתחרתה ללכת

האם באמת יש בסיס להאמין שמיקרוסופט תוכל לנצל לרעה את כוח המונופול האפקטיווי שלה כדי לבסס אחיזת חנק על האינטרנט?

בעקבותיה. כפי שאמר גייטס ל"פיינֶנשל טיימס" ביוני 96': "המודל העסקי שלנו פועל, גם אם כל התוכנה ניתנת חינם, ואנחנו עדיין מוכרים מערכות הפעלה. כיצד נראה המודל העסקי של נטסקייפ (אם זה קורה)? לא כל כך טוב".

הנשק הסופי הגיע בתוך חבילת חלונות 98, הגרסה האחרונה של תוכנת ההפעלה, שיצאה לשוק בקיץ שעבר. תוכנת דפדוף כבר אינה עומדת לעצמה, אלא היא משולבת לגמרי בתוך חלונות. המשתמשים בחלונות 98 יכולים "לדפדף" במחשב שלהם באמצעות אותם כלים וגרפיקה שהם משתמשים בהם "לדפדף" באינטרנט. מה שהיו פעם מוצרים מתחרים שולבו כדי ליצור תפישה חדשה בניהול מחשבים. אפילו נטסקייפ מודה שכעת בלתי אפשרי לדעת היכן מתחיל האחד ומסתיים האחר.

למעשה, נראה כי העובדה שהקורבן לכאורה של מיקרוסופט, נטסקייפ, שרדה, מערערת את תביעת הממשלה. נטסקייפ מתכננת "להפציץ" את הצרכנים ביותר מ-100 מיליון תוכנות חינם השנה, ומספר המשתמשים בדפדפן שלה עלה מ-40 מיליון ל-65 מיליון אשתקד. בכך בוודאי אין כדי להעיד על תחרות שנמחצה. מיקרוסופט גם מציינת, בצדק, שמשמעות האסטרטגיה שלה היתה שהצרכנים מקבלים כעת חינם את המוצר שנטסקייפ מכרה בעבר תמורת 39 דולר. אם מצב הצרכנים השתפר, שואלת מיקרוסופט, מה ההיגיון בהתערבות ממשלתית?

"זה ביסודו מקרה של 'גדול זה רע'", אומר ריק רול, יועץ למיקרוסופט ולשעבר ראש מחלקת ההגבלים העסקיים במשרד המשפטים האמריקאי. "במקום להתמקד במטרה של נזק לתחרות ולאינטרסים של הצרכנים, הם מחפשים מתחרים. הם אומרים שהחברה הזאת גדולה מדי, ושהממשלה תצמצם אותה בכמה מונים". היילי ברבור, היו"ר לשעבר של הוועידה הרפובליקנית הלאומית, מנסח זאת באופן ברור עוד יותר: "בכנות, למרות המחאות של ממשל קלינטון... זה מקרה של ממשל התומך בפיקוח ומשתמש במסווה של המחלקה להגבלים עסקיים כדי לנסות ולהניח את טפריו על תעשיית הטכנולוגיה".

קליין מכחיש כמובן טענות אלה ואומר: "אנו מוטרדים מפני צבירת כוח השוק באופן שעלול להזיק לצרכנים. מצד שני", הוא מוסיף, "אנו מצדדים בצבירת כוח יעיל הפועל למען הצרכנים. אין כאן אנטיפתיה כלפי עסקים גדולים; יש כאן חשש מפני שליטתה של מיקרוסופט על מונופול צוואר הבקבוק של המחשב האישי".

קליין מעלה נקודה חשובה. הכל טוב ויפה אם צרכנים חוסכים 39 דולר ברכישת הדפדפנים שלהם. אבל בהמשך הדרך, מי יקבע את המחירים שנשלם ברכישת מוצרים באון־ליין? אם השוק יצטמצם לגודל של מסך מחשב, האם אין זה מעניינו של ציבור המשתמשים לבחור מי יוכל להקים בו חנויות?

לצערו של קליין, בתי המשפט הגבוהים עלולים שלא להסכים. בפסיקה ביוני קבע בית המשפט לערעורים בוואשינגטון שמיקרוסופט פעלה בהחלט במסגרת זכויותיה כששילבה את מוצריה, משום שהצביעה על כמה יתרונות ממשיים שסיפקה לצרכנים. מומחים להגבלים עסקיים הכירו מזמן בכך שלא רצוי שבתי המשפט יפקחו על "תכנון מוצרים, וכל רִיפּוי ידיהם של חידושים טכנולוגיים יתנגש עם מטרותיהם של חוקי ההגבלים העסקיים", כתב בית המשפט, שנחלק לאורך קווים פוליטיים: שני מינויים רפובליקניים מול שופט אחד שמינה ג'ימי קארטר.

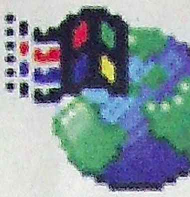
וגם אם יצליח קליין, טענותיו פשוט ידרשו שאלה נוספת, מרגיזה באותה מידה. כיצד מפקחים על חברה ותעשייה שבנו את הצלחתן על תחרות אגרסיווית? האם אפשר לחוקק חוקים שחוזים את מידת ההתפתחות הטכנולוגית?

פתרונות בעייתיים

תביעת הממשלה במאי האחרון הציעה כמה פעולות מקדימות, כגון להכריח את מיקרוסופט לשווק את הדפדפן של נטסקייפ יחד עם שלה. התביעה האחרונה היא בעלת בשורות רעות יותר על "פתרונות נוספים", שיוחלט עליהם בישיבות נוספות של בתי המשפט. הראשון הוא לפרק את החברה לשתי חטיבות: אחת תייצר את חלונות, והאחרת תייצר יישומים שפועלים בסביבת חלונות. מדובר בפתרון נְקי דיו, אבל הוא אינו מספק פתרון אמיתי לבעיית המונופול האיתן של חלונות. אפשרות אחרת היא ליצור לפחות שני "שיבוטים" של מיקרוסופט, שכל אחד מהם ייצר גרסה משלו לחלונות וליישומים. חברות אלה יהיו מעורבות בתחרות שווה, אך ערנית על אותה קרקע. אפשרות שלישית היא להשאיר את מיקרוסופט שלמה, אבל להכריח אותה להעניק רישיון לחלונות לחברות תוכנה רבות. מיקרוסופט תקבל תגמולים, ויש לקוות שאלה ישמרו על תמריץ מסוים לחדשנות.

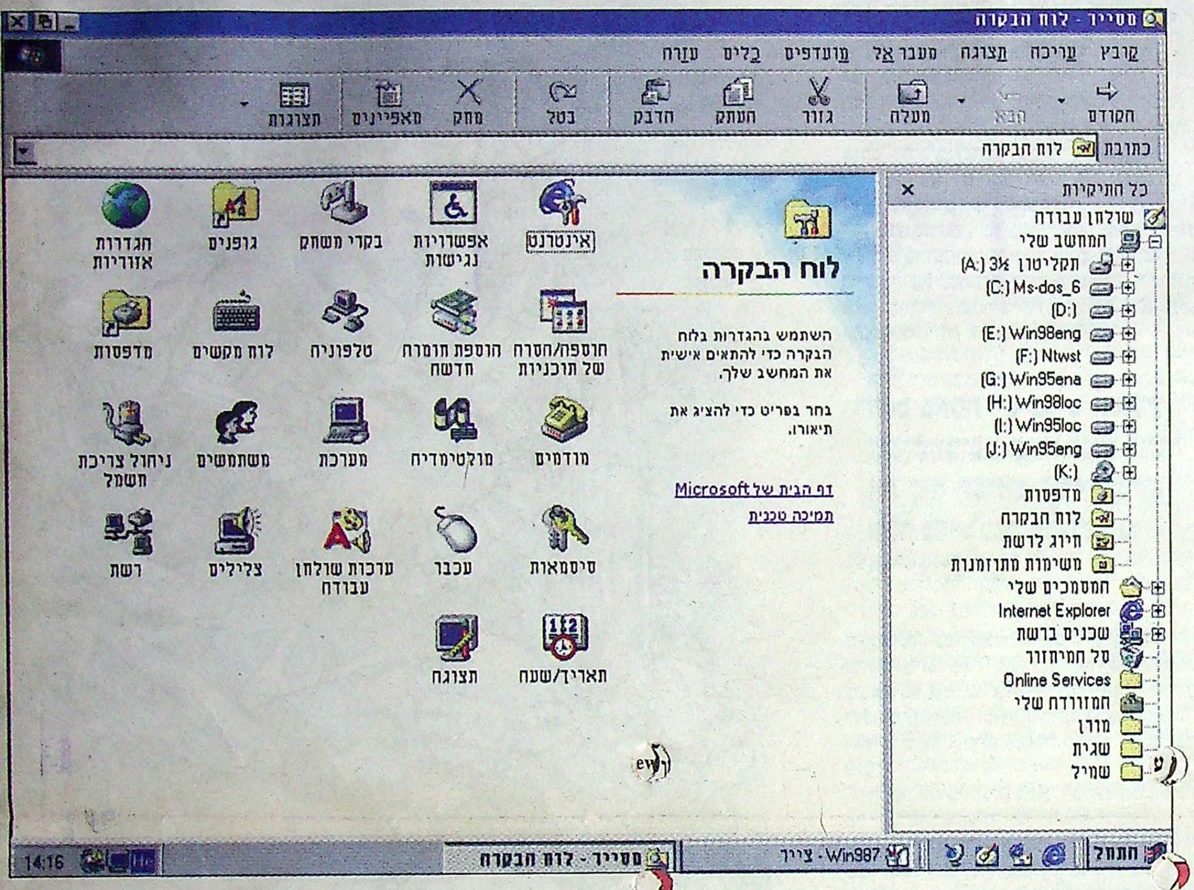
הבעיה, הן בתחום השיבוט והן בתחום הרישוי, היא מה יעלה בגורלה של תוכנת חלונות עצמה בעולם כזה. התוצאה הבלתי נמנעת היא שגרסות שונות של חלונות יתפתחו, ויערערו את מקור העוצמה של המוצר: הקבלה האוניוורסלית שלו.

בסופו של דבר, נראה שרק דבר אחד כמעט בטוח. המקרה של מיקרוסופט חושף דמיון למאבקים משפטיים ארוכים אחרים. המשפט נגד יבמ נגרר שנים לפני שמשרד המשפטים האמריקאי בתקופת ממשל רייגן נטש אותו, ב-82'. החקירה הראשונה של המחלקה להגבלים עסקיים בעניין מיקרוסופט החלה ב-90'. שמונה שנים אחר כך, ניכרו סימנים מועטים לכך שיימצא לעניין פתרון מהיר. למרות ההכנות המאומצות, אין זה סביר שהמשפט יצליח לדדות דרך בית המשפט המחוזי הרבה לפני חג המולד. שני הצדדים מצפים שהמקרה יסתיים באותו מקום: בית המשפט העליון. אז לא חשוב אם המחשב שלכם יקרוס; המשפטים הממושכים של מיקרוסופט הם בעיה הרבה יותר פרועה לשנת 2000.

לשדרג, ועוד איך לשדרג

חלונות 98 אינה יותר מערכת שירות לחלונות 95 - אבל איזו ערכה

דפנה לוי־ינוביץ

הגרסה העברית של חלונות 98 – כמו אמה האנגלית – היא לא הרבה יותר מערכת שירות, בתוספת כמה גימיקים וכמה כלי עזר טובים מאוד לחלונות 95: המערכת נראית טוב יותר, שיטת ה"דפדוף" במחשב חביבה, ותחזוקת המחשב קלה יותר. עם זאת, משתמשי חלונות בעברית ימצאו הרבה יותר סיבות לשדרג מעמיתיהם דוברי האנגלית, פשוט משום שמיקרוסופט, שעידכנה בהתמדה את חלונות 95, מעולם לא טרחה לשווק עדכונים כאלה לגרסה העברית שלה, וזה השאיר את התוכנה (ואותנו) מאות שנות אור דיגיטליות מאחור.

עד כמה שהדבר נוגע לחזות המחשב, חלונות 98 מביאה שינוי קטן עד זעיר. מי שהשתמש בעבר בדפדפן אינטרנט אקספלורר 4.01, שכלל את העדכון לשולחן עבודה אקטיווי, מכיר כבר את העיצוב החדשני של הספריות, התפריטים והשילוב המלא של דפדפן האינטרנט בתוך המחשב. מי שישדרג ממחשב שלא הותקן עליו אקספלורר, צפוי להפתעה נעימה. מיקרוסופט הלבישה את המחשב כולו בתלבושת אחידה: מכל יישום, חלון וספרייה אפשר לדלג היישר אל האינטרנט, או לסרוק את הספריות השונות של המחשב באותו אופן שבו גולשים ברשת. אפשר להגיע קדימה, אחורה, ישירות לכתובת מבוקשת וכד', ואפשר אפילו לעצב את הספריות כעמודי רשת, לקבל תצוגה

מקדימה נוחה במיוחד של קבצים לפני שפותחים אותם ולגשת לרשימת האתרים המועדפים מתפריט ההתחלה, ומתפריטים פנימיים כמעט בכל היישומים.

משתמשים שמרנים יוכלו לבקש מחלונות 98 לשמור על חזות החלונות הקלאסיים, אבל אלה שהתרגלו לנוחות ולקומוניקטיוויות של אתרי האינטרנט יוכלו לעצב את המחשב כאילו היה אתר אחד גדול ונוח לניווט. שולחן העבודה האקטיווי מאפשר לקשט כל ספרייה בתמונות כאוות נפשכם, לשנות את הגודל, הצבע, הגופנים וצורת החלון, לגרור קיצורי דרך מכל מקום לכל מקום, ליצור סרגלי כלים מגוונים לכל יישום שמתחשק, וגם לעצב טפטים דינמיים בסיוע עורך דפי html המגיע עם החבילה. בתחום החזותי יש עוד חידוש חביב: חלונות 98 מגיעה עם מספר Themes, ערכות של פונטים, תמונות, צלילים וסמנים, שעמדו עד כה רק לרשות משתמשי PLUS של מיקרוסופט.

מתוקף תפקידה כמהדורה משופצת של חלונות 95, חלונות 98 פותרת כמה תקלות חמורות: החיוג לרשת שלה משוכלל יותר, ה-Plug and Play שלה באמת פועל (ואפילו אין צורך להפעיל מחדש את המחשב), ובמקרה של תקלת אמת, יש אפשרות לסריקה אוטומטית של הדיסק לאיתור תקלות.

ההתקנה מאפשרת לבחור בין מהדורה כל-עברית לבין גרסת Enabled, המספקת ממשק משתמש אנגלי, אך תומכת בעברית ומאפשרת התקנת מעבד תמלילים בעברית, שמירת קבצים בעברית ועוד. התמיכה בעברית, אגב, אין פירושה שתפריטים, קובצי עזרה וקובצי הוראות של יישומים שונים (ובייחוד באופיס של מיקרוסופט עצמה) לא יבלגנו שוב ושוב את העברית והאנגלית, יהפכו מלים במשפט, ובאופן כללי יישארו בלתי קריאים כבעבר.

משום־מה ההתקנה אינה מסלקת את אקספלורר 2, שהיה שם בגרסה העברית של חלונות 95 ונחסך ממשתמשי שפות אחרות. ערכת חלונות 98 כוללת נושא גייסות משוריין – אקספלורר 4 – שמשום־מה מסרב לדרוס את קודמו בתפקיד. גם לקורא הטקסטים Quick View קורה דבר מוזר: ניסיון לקרוא באמצעותו מסמכים בעברית נתקל במערכת סימנים מוזרה ומעורפלת,

ורק אחרי כוונון מחודש של אותיות, ברירת המחדל שלו הופכת לעברית.

חלונות 98 אמנם מקיימת במלואה את ההבטחה לפתיחה ולשיגור יישומים בדרך מהירה יותר, אבל, מנגד, פעולות מערכת ההפעלה עצמה איטיות יותר. מאחר שמדובר בתוכנה גדולה יותר ומורכבת, נדרש לה זמן רב יותר לעלות, ואף לבצע פעולות שמירה, גיבוי ועוד. בתחום הכלים לתחזוקת המחשב יש כמה חידושים חשובים, הטמונים כולם ב־"כלי מערכת" ("התחל/תוכניות/עזרים/כלי מערכת"): "ניקוי הדיסק" לדוגמה, מאפשר לסלק קובצי CACHE, לסלק קבצים זמניים ועוד. Converter Disk מספק את האפשרות החשובה והיעילה מאוד להמיר את הכונן הקשיח ל-FAT 32, שיטה לשמירת קבצים המנצלת כל קמצוץ מקום פנוי על הדיסק ומאפשרת ניצול מרבי שלו.

מיקרוסופט התייחסו ברצינות לצורך להפוך את המחשב והאינטרנט לנגישים מאוד, גם לבעלי מגבלות פיסיות. מערכת העזרים: זכוכית מגדלת המאפשרת בחינה מקרוב של חלקים במסך, הודעות בכתב המחליפות או נוספות לצלילים שמשמיע המחשב, שינויים בתפקודי המקשים ושליטה מלאה בצבעים, בגודל הפונטים ובקונטרסט, וגם האפשרות שלא להשתמש בעכבר כלל ראויים למחיאות כפיים.

מולטיטסקינג – האפשרות לבצע כמה משימות בעת ובעונה אחת, שהיתה גם בחלונות 95 – זוכה כאן לביטוי חדש ומרהיב: חלונות 98 מאפשרת חיבור של כמה מסכים לאותו מחשב, ולפיכך מי שמשתמש בכמה יישומים בד בבד יוכל לשלוט על כל אחד מהם בנפרד ועל מסך עצמאי משלו.

תוספת משובחת במיוחד למאגר כלי התחזוקה היא בדיקת הקבצים, העוקבת אחר הנעשה במחשב ומדווחת למשתמש, אילו קבצים נפגמו, ואם תוכנית שהוא מנסה להתקין משתמשת בקצבים ישנים מאלה שכבר מותקנים אצלו. מתוך הנחה שהמשתמש הפשוט לא יידע כיצד להשתמש בו, הוטמן בודק הקבצים אי־שם בתפריט הכלים של System Information, וזה הוטמן בתפריט ה"עזרים-כלי מערכת". הוא שם, ומי שחפץ לנהל את המחשב שלו ביעילות – יכול.

בניגוד לאירועי חלונות 95, הפעם גם מערכת ההפעלה העברית מצוידת בהיפר־קישור, המוביל ישירות מתפריט ההתחלה לאתר השדרוג של מיקרוסופט, ויש לקוות שזו תדאג לעדכן את האתר בקביעות.

ולשאלת השאלות: האם לשדרג? לשדרג, ועוד איך לשדרג.

מי צריך את זה?

אפשר לחשוב על דברים הרבה יותר טובים שאפשר לעשות למחשב ב-120 דולר

אחרי שעברתם בשלום את ההתקנה והפעלתם מחדש את המחשב, אתם צפויים לחוויה המאחרת של השנה: העלייה של חלונות 98. את המסך ממלא הלוגו של התוכנה שמאחוריו מפציעה השמש, בסגנון תמונות הרנסאנס, ומהרמקולים בוקעת מנגינה שיותר מכל דומה לניגון של עוגב בכנסייה. החוויה הדתית של העולם המערבי, תוצרת מיקרוסופט.

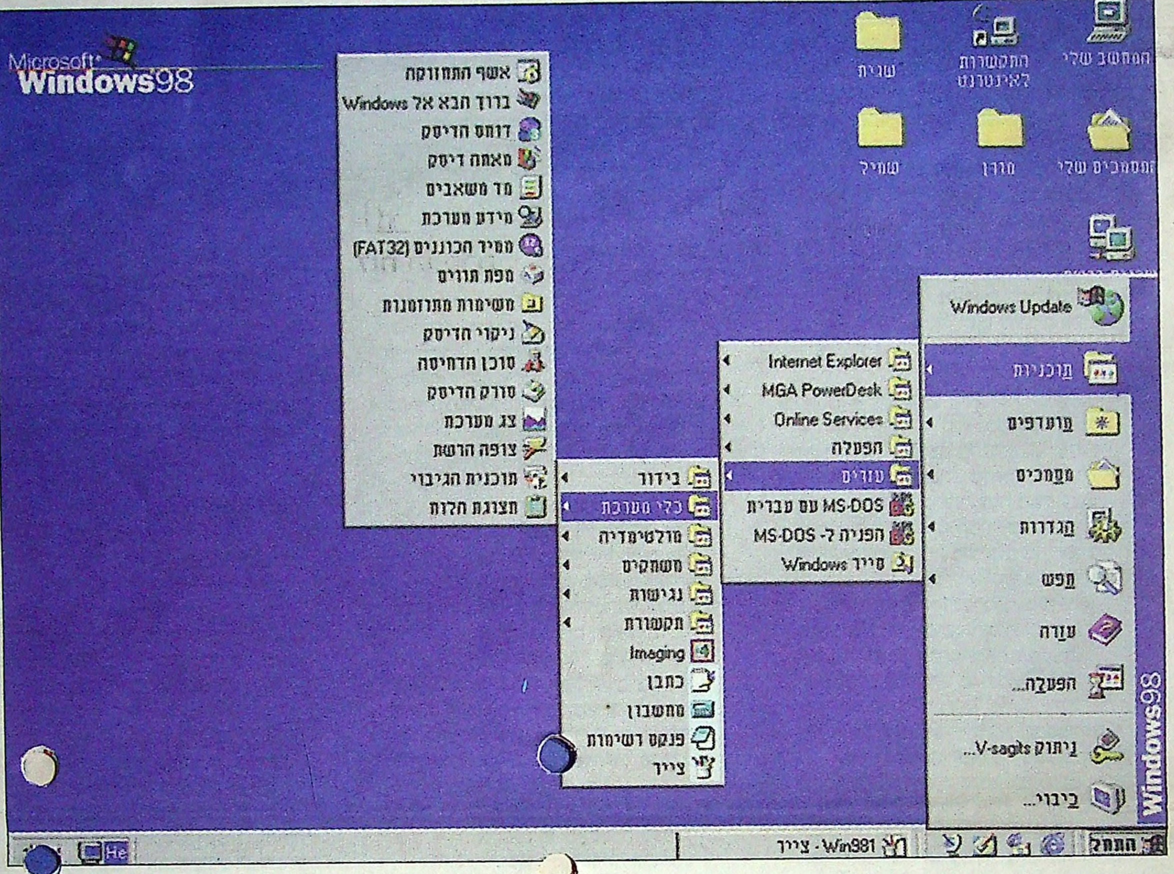
אבל בעוד שהקול הוא קול חלונות 98, הידיים הן ידי חלונות 95. נכון, הממשק של 98 הוא יותר סקסי, יותר היגני, יותר "שנת 2000" – אבל כל החדשנות הזו הרי תיראה פחות מלהיבה בתוך חודש, ואז נישאר עם לא יותר מאשר ערכת תיקונים לבאגים של חלונות 95, הדרייוורים שמיקרוסופט הבטיחה כבר ב-96', וכל התענוג הזה יעלה לא־פחות מ-120 דולר.

מאה ועשרים דולר הם סכום לא־קטן בכלל, שמאפשר לכם לרכוש כרטיס קול משובח או כמה משחקים, או מסייע לכם לעבור למסך 17 אינץ' או להכפיל את זיכרון המחשב. וזה בוודאי מחיר מנופח בשביל משהו, שלמשתמש הזעיר – שאינו נזקק לתמיכה בשלושה מסכים במקביל, וממילא אין לו חיבור USB – אינו נותן הרבה יותר מאשר חזות חלקלקה יותר ותיקונים לכמה קלקולים שמלכתחילה לא היו צריכים להופיע בחלונות 95.

לא חלק – אבל טוב מתמיד

חלונות 98 אינה נטולת בעיות, אך המערכת משומנת בהרבה מקודמתה

נאורה שם-שאול

מזמן לא חיכיתי בכליון עיניים כזה להכרזה של מיקרוסופט: החודש קניתי מחשב נייד חדש מתוצרת סוני, שעליו הותקנה כבר חלונות 98 באנגלית, וכדי להשתמש בו נזקקתי נואשות לחלונות 98 בעברית. ההכרזה נדחתה כמה פעמים, ובסופו של דבר התקיימה ביום חמישי שעבר. באותו לילה כבר פתחתי את חבילת התוכנה בחוסר סבלנות האופייני לילדים, והתקנתי את המערכת החדשה.

הקופסה מהודרת, הדיסק המקורי צרוב, הספרות כתובה בעברית רהוטה, אך למרות ההכרזות של מיקרוסופט על הזיקה העמוקה לגרסה העברית – דף האחריות של מיקרוסופט כתוב בכל השפות כמעט, למעט עברית. מוזר. עוד פלא קטן בספרות: היא מכילה סעיף "מה חדש" מאז חלונות 3.1, ואין בה שום פירוט לגבי החידושים למי שמעדכן מגרסה 95.

התקנה

יש שתי ערכות להתקנה – אחת מיועדת למחשבים חדשים, והאחרת לשדרוג מערכת חלונות 95 קיימת. התקשיתי להבין, אם זו רק אבחנה לשם מכירה או שמדובר בהבדל עקרוני, אך בפועל אף אחת מהגרסות אינה תומכת בהתקנה על גבי מחשב שכבר הותקנה בו הגרסה האנגלית של חלונות 98. לשם כך נזקקתי לעזרתו של מבין גדול ב-DOS, שהעלה את המערכת כך שיכולתי לשדרג אותה.

מכאן ואילך ההתקנה עברה בשלום, ובסופה נוספו 300 מ"ב לדיסק הקשיח. למרות ממדיה של חלונות 98, מי שישתמש בארגון הקבצים החדש FAT32, אומרים במיקרוסופט, יחסוך מקום רב על הדיסק לאחר התקנת המערכת. החיסכון בנפח הדיסק נובע מכך שהאחסון במערכת החדשה נעשה ביחידות קטנות יותר. מניסיוני ביוניקס, המאפשרת קונפיגורציה לגדלים שונים של נפח קבצים, ארגון כזה טוב לדיסק שיש בו הרבה קבצים קטנים, אך אינו יעיל לגבי קבצים גדולים.

אמיר אלרן, טכנאי ממעבדת MCO, כבר התקין חלונות 98 בכמה עשרות מחשבים, ויש לו רק דברים טובים לומר על המערכת. השיפור ניכר בעיקר לגבי התקנים שלא פעלו קודם לכן, כגון מצלמות וידאו מובנות במחשבים ניידים, DVD, זום-וידאו ועוד.

לגבי שאלת ארגון הקבצים בדיסק, הוא מעיד על חיסכון ניכר של כ-40%. יעילות העבודה בקבצים גדולים מובטחת על ידי תוכנת Defrag הכלולה במערכת, ולא רק לסדר מסדרת את הדיסק בסדר רציף, אלא גם לומדת את סדר הפעולות של המשתמש, כך שקובצי dll, לדוגמה, ייצמדו לקובץ exe. דבר זה משפר את הביצועים של כל סוגי הקבצים.

מיקרוסופט מציעה בכל דיסק התקנת שתי גרסות של חלונות בעברית: גרסת Localized, המציגה את כל התפריטים בעברית, מימין לשמאל; גרסת Enabled, המציגה תפריטים באנגלית, אך מאפשרת עבודה מלאה בעברית. הבחירה צריכה להיות מונחית על פי הרגל. למשתמשים ותיקים יהיה קשה להתרגל לכפתור Start מצד ימין ולפתיחה ימנית של כל התפריטים. משתמשים חדשים, שאנגלית אינה נוחה להם וגם לא הספיקו להתרגל, ייהנו בוודאי מהגיור המלא הזה. יש כמה הבדלים קוסמטיים בין שתי הגרסות, שהסיבה להם אינה ברורה, כגון בחירת הצבעים של המסך.

התקני חומרה

חלונות 98 מסוגלת לזהות התקנים חדשים, כגון DVD, מצלמות וידאו ועוד, ולתמוך בהם. חידושים נוספים היכולת לתמוך אף בתשעה צגים ממחשב אחד, ובהתקני USB, שהולכים ומתרבים בשוק. USB משפר את הביצועים ומאפשר להוסיף התקנים ולהסירם בלא צורך לאתחל מחדש את המערכת.

בסך הכל כוללת מערכת ההפעלה החדשה 1,200 דרייוורים, כך שהאפשרות Plug and Play אמורה הפעם באמת לפעול. כדי להבטיח זאת נוספה אפשרות לתמיכה מעודכנת ודינמית, WindowsUpdate, שבודקת אוטומטית, אם נוספו באתר מיקרוסופט דרייוורים חדשים.

כשניסיתי להתקשר בעזרת הכפתור האוטומטי לאינטרנט, כלקוח בתול שנפתרו כל בעיות התקשורת שלו כמובטח בכתובים, נתקלתי בבעיית המודם. מתברר, גם לפי עדות טכנאי התקנות, שאת המודם המערכת אינה מזהה בכוחות עצמה, וצריך להכניס את פרטיו למנהל ההתקנים. בסופו של התהליך המודם פעל כראוי.

בעיות נוספות מתעוררות עקב שימוש בכמה כרטיסי AGP למסך. מקצת הדרייוורים אינם מתאימים ומורחים את הצבע. מיקרוסופט מבטיחה עדכון לבעיה. גם ATI video card אינו מתפקד, בעיקר בניהול הווירטואל-דסקטופ, ולא ברור אם בכוונת ATI או מיקרוסופט לספק תיקון. גם דרייוור לסורק HP5100C אינו קיים, ולמרבה הפלא, HP דורשת תשלום בעבורו.

כשמדובר במחשבים ניידים, יש בעיה לגבי הדרייוורים של ה-Power Management, שאינם פועלים כראוי בסביבת המערכת החדשה. יצרני מחשבים ניידים מספקים באתריהם Bios Upgrade, כך שכדאי לבדוק ולערכן. באופן כללי, כדאי לבדוק את רשימת תאימותם של התקני החומרה, כדי לוודא באתר של מיקרוסופט שהמערכת החדשה תתפקד כראוי בתצורה הקיימת של המחשב שלכם:

http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q131/9/00.asp

עד כאן לגבי הבעיות. אבל כשהדברים פועלים, הם פועלים טוב ויפה. עד כה לא נתקלתי בנפילות מערכת שהיו נפוצות בגרסת 95. יש לקוות, בעיקר בשביל מפתחי התוכנה, שאכן הוכנסו תיקונים שמשפרים את המערכת "מבפנים", ולא רק מבחוץ. צריך להתרגל, אבל בעיקר למי שמשתמש הרבה ברשת זה באמת נעים מאוד שסביבת העבודה היא דמוית WEB, ושהמולטימדיה אינה מקרטעת אלא זורמת יפה, שרה וקופצת בין החלונות.

http://www.neora.com

"כוחות השוק" הוא עיקרון נהדר, אבל התקנת חלונות 98 גורמת לתזוזות של אי-נוחות בכיסא. מיקרוסופט, אומר לעצמו המתקין הקטן, עשתה כאן עבודה נהדרת. הדפדפן כבר שתול בתוך מערכת ההפעלה ולהיפך (מי צריך את נטסקייפ), האאוטלוק זכה למתיחת פנים ונראה נהדר (מי צריך את יודורה), והכלים לטיפול בדיסק – שרוחסים, עושים דיפרגמנטציה ומארגנים את הקבצים – פועלים לפי הזמנה כדי למקסם את פעולת המחשב (מי צריך את נורטון יוטיליטיס). בערוצים (channels) ובחביבים (favorites) מיקרוסופט כבר הכניסה מראש את הערוצים והאתרים שלה, וכבר אין צורך לשבור את הראש ולחפש ברשת. פשוט הולכים לאתר של מיקרוסופט.

אילו היה עולם מערכות ההפעלה הוליווד – כתב ג'סי ברסט, בעל טור ב-zdnet, כשיצאה חלונות 98 לשוק – היתה חלונות 98 המקבילה של "עולם המים", "גודזילה" ו"טיטאניק" בסרט אחד: חבילת ענק מנופחת ומביכה. אבל עולם המחשבים אינו עולם הסרטים, שבו אפשר לבחור אחד מעשרות סרטים שמציגים במקביל. בעולם מערכות ההפעלה יש רק סרט אחד שמשחק בכל בתי הקולנוע. וכשיש רק סרט אחד, הולכים לראות אותו, גם אם הוא נפילה.

אז בפעם הבאה שאתם מדליקים את המחשב – הרי רוב משתמשי המחשב לא יעמדו בפיתוי וישדרגו – והמוסיקה המהפנטת של חלונות 98 תתחיל להתנגן, תקשיבו טוב-טוב. אולי תשמעו את ביל גייטס צוחק. וזה לא משום שהוא שמע בדיחה טובה – הוא פשוט צוחק עלינו.

נטע גורביץ

הקפטן משאיר טיפ

טיפים לחלונות 98 בגרסה העברית המלאה ובגרסה התומכת בעברית

1. אם יש לכם כוונה להשתמש במערכות הפעלה אחרות בד בבד או במקום חלונות 98, כדאי שתיזהרו לפני שאתם מפעילים את אחד הכלים החשובים שנוספו למערכת ההפעלה החדשה: FAT 32, המאחסן בדיסק הקשיח מידע ביחידות של 4K, במקום ביחידות של 16K, שהיו נהוגות עד כה, ולפיכך מאפשר לנצל את הדיסק הקשיח ביעילות מרובה יותר, אבל הוא אינו תומך במערכות הפעלה אחרות. לכן כדאי להפעיל את ה-Disk Converter ולבקש ממנו פרטים מלאים לפני שתחליטו אם להשתמש בו.

2. הרצה של "Converting Information" לפני שתחליטו אם להמיר את הכונן שלכם לשיטה החדשה תגלה לכם כמה מקום יתפנה בדיסק הקשיח. המרה כזו אינה אפשרית אם על הכונן כבר מופעלת תוכנת דחיסה ישנה.

3. אם לאחר היכרות קצרה עם המערכת אתם מעוניינים להיפטר מהמדריך מלווה המוסיקה שכותרתו "ברוכים הבאים לחלונות", תוכלו פשוט למחוק את הקובץ welcome.exe מספריית חלונות.

4. בתפריט "כלי מערכת" ("התחל/תוכניות/עזרים") מסתתר כלי חשוב ושמו "בודק קובצי מערכת", שנועד לוודא כי חלונות 98 פועלת כשורה, וכי קובצי המערכת לא ניזוקו במהלך התקנות נוספות. כשהבודק יציע לכם להמיר קבצים שלדעתו אינם מתאימים, אל תחששו לבדוק זאת: המערכת מגבה אוטומטית את הקבצים שאתם ממירים ותוכלו להשיבם למקומם בבטחה.

5. כדי להוסיף תוכן פעיל לשולחן העבודה, הקליקו עליו בכפתור ימין, ביחרו "תכונות", ומהתווית "רשת" ביחרו "חדש". משם תוכלו לעיין בגלריה מוכנה של פריטים או לבחור כל עמוד אינטרנט שתרצו. לחלופין, אפשר להקליק במקש ימין של העכבר על כל עמוד אינטרנט, לגרור אותו אל שולחן העבודה, ולהקליק "צור כאן פריט שולחן עבודה אקטיווי".

6. את שולחן העבודה החדש של חלונות 98 (שולחן העבודה האקטיווי) אפשר להפוך לפנקס רשימות יעיל, על ידי שמירה של קובץ בפורמט html והצבתו כטפט חדש. פיתחו את FrontPage Express ("התחל/תוכניות/אינטרנט אקספלורר") וצרו בו מסמך צבעוני ומקושקש כאוות נפשכם. במסמך הזה אפשר להוסיף שדות שבהם תהיה אחר כך אפשרות לשרבט טקסט (ביחרו "One Line" או "Scrolling Text Box" והתאימו את גודל קופסת הטקסט כרצונכם). הוסיפו כלים וגימיקים כאוות נפשכם, ושימרו כקובץ בספריית הטפטים (על פי רוב היא נמצאת ב-windows-web-wallpaper).

7. הקלקה ימנית על שולחן העבודה תאפשר בחירה של "התאמה אישית של שולחן העבודה" מתפריט "שולחן העבודה האקטיווי". הקליקו על תווית ה-Web וביחרו "צפייה בשולחן העבודה האקטיווי כעמוד רשת". בתווית "רקע" ביחרו את המסמך שהכנתם. עכשיו אתם יכולים לרשום לעצמכם פתקים, לערוך רשימת מטלות ולשרבט להנאתכם על שולחן העבודה. אלה יישמרו רק עד שתכבו את המחשב.

8. הקלקה ימנית על כל אובייקט גרפי בעמוד אינטרנט שמוצא חן בעיניכם תאפשר לכם להניחו כטפט של שולחן העבודה. להבדיל מחלונות 95, בגרסה הנוכחית מותר לבחור טפטים זזים, קופצים, נעים ומשתוללים.

9. אם אינכם מתלהבים מהאנימציה החדשה המלווה את התפריטים שקופצים בהקלקה ימנית על פריטים בשולחן העבודה או על שורת המשימות, אפשר לבטלה, על ידי קליק ימין על שולחן העבודה, בחירת "תכונות" ושם "אפקטים". התפריטים יחזרו לצורתם המוכרת, ויקפצו החוצה הרבה יותר מהר.

10. כן השיגור הזעיר שנוסף לשורת המשימות בתחתית המסך מאפשר שיגור מהיר של תוכניות וקבצים בלחיצה אחת. אפשר לגרור לשם קיצור דרך לכל מה שחשוב לכם שיעמוד במצב הכן: מעבד תמלילים, נגן תלקיטורים, ספריית קבצים שימושית. הכל. צרו קיצור דרך על שולחן העבודה ופשוט גיררו ושימטו אותו אל תוך כן השיגור.

11. כדי ליצור במהירות מרבית קיצור דרך חדש על שולחן העבודה, יש לבחור "חדש/קיצור דרך" מהתפריט שנפתח בהקלקה ימנית. בתיבה שתי[illegible] יש למצוא את כתובת הפריט או היישום שבעבורו רוצים ליצור את קיצור הדרך, ולאשר.

12. מאותו תפריט אפשר לבחור פתיחה מהירה של קובץ חדש בכל אחד מהיישומים הכלולים בחלונות.

13. תוכניות שבהן משתמשים לעתים תכופות אפשר לגרור מתפריט התוכניות היישר לתפריט ההתחלה, וכך לחסוך עשרות קליקים ביום. לכו אל שם התוכנית בתפריט שבו היא נמצאת ("התחל/תוכניות" – התוכנית שלכם), והקליקו בכפתור ימין כדי לגרור את הפריט המבוקש אל מקום משכנו החדש.

14. שולחן העבודה האקטיווי מאפשר לעצב כל ספרייה בנפרד. כדי להחיל אותם כללי עיצוב על כל הספריות שלכם, פיתחו ספרייה כלשהי, והתאימו את התצוגה לטעמכם (צורת ארגון הסמלים, רמת הפרטים וכדומה). מתפריט התצוגה ביחרו "Folder Options", ובתיבת הדו־שיח שתיפתח ביחרו את תווית התצוגה. שם יש לבחור את "כמו הספרייה הנוכחית", לבחור "כן" ולאשר שוב.

15. כדי לאפשר למערכת ביצועים מהירים כדאי להשתמש מפעם לפעם בכלי שימושי וחביב שחלונות מחביאה אי־שם בקבוצת כלי המערכת ("התחל/תוכניות/עזרים/כלי מערכת"). שמו Disk Cleanup, והוא ייפטר בעבורכם מקבצים זמניים, מעמודי אינטרנט שנשמרו ב-Cache ועוד.

16. כדי לעצב את החלונות שבהם מוצגות הספריות השונות בעיצוב אישי, יש לפתוח את הספרייה ולבחור "התאם אישית ספרייה זאת". אשף העיצוב שייפתח מאפשר להכניס תמונות, ציורים ומסמכים כנייר רקע שעליו יוצגו הקבצים בספרייה, לשנות צבעים, גדלים, סוגי אותיות ועוד. מי ששולט בשפת html, יוכל גם להכניס שינויים אישיים שאינם כלולים במגוון שמציעה חלונות. כדי לבטל את השינויים יש להקליק שוב על "תצוגה/התאמה אישית" של ספרייה זו, ולבחור "ביטול ההתאמה האישית".

17. לשורת המשימות אפשר להוסיף מגוון רחב של סרגלי כלים. אחד השימושיים והחביבים הוא סרגל כלים "כתובת", שיפתח בשורת המשימות חלון הדומה לזה הנמצא בדפדפן האינטרנט ויאפשר לדלג היישר משורת המשימות לכל כתובת במחשב או ברשת. כדי להוסיף אותו יש ללחוץ בכפתור ימין על שורת המשימות, לבחור "סרגלי כלים" ואחר כך "כתובת".

18. חלונות מאפשרת יצירת סרגלי כלים בעבור כל ספרייה או יישום במחשב. קליק ימני על מקום פנוי בשורת המשימות או בכן השיגור יפתח תפריט שממנו יש לבחור "סרגלי כלים/צור חדש". בחירה של ספרייה מהרשימה שתיפתח תיצור אוטומטית סרגל כלים שאותו אפשר לגרור לכל מקום על גבי שולחן העבודה, ולעצב בכל גודל שתרצו. כדי להעלים אותו י[illegible] לחזור על התהליך ולהסיר את הסימן [illegible]שמו של סרגל הכלים בתפריט.

19. חלונות 98 מאפשרת לצפות בתוכנן [illegible]ספריות בפורמט חדש הקרוי [illegible]mbnails. בחירת קובץ מציגה תקציר שלו בפינת החלון, ומאפשרת להחליט אם זה הקובץ שרצינו לפתוח. הדבר יעיל במיוחד כשמדובר בספריית תמונות או עמודי אינטרנט. כדי לאפשר תצוגת Thumbnails יש לגשת לספרייה אחת מעל לזו שבה מעוניינים לצפות, להקליק ימנית על שמה של הספרייה הנבחרת ולבחור "תכונות". בתיבה שתיפתח יש לבחור "Allow Thumbnails". אחרי שפותחים את הספרייה עצמה, יש לבחור Thumbnails מתפריט התצוגה.

20. סרגל הערוצים שחלונות 98 משתילה בשולחן העבודה אינו רק מכוער, הוא גם לא מאוד־שימושי. כדי להשאיר בו רק את הערוצים שאתם באמת מעוניינים בהם, הקליקו ימנית על כל פריט מיותר ומיחקו אותו משם. כדי להיפטר מהסרגל כולו, לכו ל"לוח הבקרה/תצוגה/רשת" ומיחקו את הסימון המאפשר תצוגת ערוצים.

21. משתמשים ותיקים ממליצים לערוך הפרדת כוחות מסוימת בין מערכת החלונות לבין דפדפן האינטרנט כדי למנוע מתקלות בדפדפן לרסק את המערכת כולה. פיתחו את הדפדפן וביחרו מתפריט תצוגה את "אפשרויות אינטרנט". תחת התווית "Advanced" ביחרו "דפדוף בתהליך חדש", אשרו והפעילו מחדש את המחשב.

22. שולחן העבודה האקטיווי מאפשר מהפך אמיתי בתחום הטפטים. מעתה אין צורך להסתפק בטפט המכיל רק תמונה אחת, ממורכזת או ערוכה באריחים על פני המסך. כדי להוסיף תמונה לטפט, יש להקליק ימנית על שולחן העבודה, ולבחור "שולחן עבודה אקטיווי/התאמה אישית". ליחצו על הכפתור "חדש" ואל תלכו לגלריית הטפטים. הקלידו את השם והכתובת של קובץ התמונה שבו אתם מעוניינים (או לכו אליו בקפיצות מתאימות). על פעולה זו אפשר לחזור כמה פעמים, ולבסוף לאשר.

23. כדי להבטיח שהמערכת שלכם מצוידת בעדכונים ובטלאים החדישים ביותר שמיקרוסופט מספקת, גשו לפחות פעם בחודש לאתר העדכונים של החברה ("התחל/עדכון חלונות"). האתר יבדוק בעצמו אילו תיקונים נדרשים על המחשב שלכם, ויציע לכם להוריד אותם מהאינטרנט.

24. אם אתם נדרשים להשתמש בכמה יישומים במקביל, תוכלו לחבר למחשב שלכם צג נוסף (או שניים או שלושה, למען האמת). כל אחד מהם ידרוש כרטיס וידאו או כרטיס מסך משל עצמו. הפטנט המלהיב אינו חסין מפני בעיות בשל חוסר התאמה לכמה מהיישומים הישנים שלא נכתבו במיוחד לחלונות 98, אבל פועל היטב עם דפדפן האינטרנט, עם יישומי אופיס של מיקרוסופט ועם תוכניות לעיבוד תמונות. אפשר להתאים את הצבעים, הקונטרסט וכדומה לכל תצוגה בנפרד.

25. משתמשי חלונות 98 המתקשים בשמיעה יכולים לבקש מהמחשב שלהם להציג הודעה בכתב בכל פעם שהוא משמיע צליל (אזהרה, טעות, ביצוע משימה, הודעת דואר נכנסת וכדומה). לכו ללוח הבקרה, וביחרו "נגישות". תחת תווית "צלילים" יש לסמן SoundSentry. בחירה של Show Sounds תציג כותרת לכל צליל שהמחשב ישמיע.

26. באותו מקום, תחת תווית "מקלדת", אפשר לבחור גם Toggl Keys – אופציה הגורמת למחשב להשמיע קולות רמים מאוד, אם המקלדת נעולה על אותיות גדולות, Num Lock או Scroll Lock, וקולות עדינים יותר אם היא נמצאת במצב רגיל.

27. בחירה של Filter Keys באותו מקום תלמד את המקלדת להתעלם מלחיצות קלות ולא מכוונות על מקשים, חזרה בטעות על אותו מקש וכדומה, ותחסוך תיקון הרבה טעויות הקלדה.

28. במהלך ההתקנה, חלונות 98 תשאל אתכם אם לשמור את מערכת ההפעלה הקודמת. תשובה שלילית לא תאפשר לכם לשחזר את המערכת, במקרה שתחליטו להסיר את החלונות החדשים. גם המרה של הכונן לשיטת FAT 32 אינה מאפשרת חזרה לחלונות ישנים.

29. במערכת החלונות החדשה אפשר לקבוע מראש מועדים לביצוע סריקת דיסק ו-Defrag. לכו ל"התחל/תוכניות/כלים/כלי מערכת" וביחרו ב"אשף תחזוקה", שידריך אתכם בביצוע פעולות התחזוקה.

30. בעת גלישה באינטרנט, אין עוד צורך להקליד את כל כתובת האתר: כתיבת שם הדומיין ולחיצה על Ctrl+Enter תוסיף אוטומטית את הקידומת http://www. ואת הסיומת com. כתיבת שם הדומיין ולחיצה על Enter בלבד תשלח את הדפדפן לחפש את הכתובת הרצויה על ידי שימוש בכמה סיומות.

קפטן שלום, שמעתי שאפשר לחתום באינטרנט על עצומה למען מאבקם של הסטודנטים. היכן?

חדווה

הקפטן משיב: בבקשה:

http://www.netking.com/ad_meta/stu.htm

http://www.maavak.co.il

קפטן יקר, מאחד האתרים של "סיינפלד" הורדתי קובץ המאפשר להסתובב בדירה של ג'רי. האיקון הוא מצלמת וידאו ירוקה, אך אין באפשרותי להריץ את הקובץ. מהו "Shockwave" הנדרש להרצתו, ולמה הוא נחוץ?

הקפטן משיב: Shockwave היא תוכנה מבית היוצר של מאקרומדיה, המשמשת לעריכה ולהצגה אינטראקטיווית של גרפיקה (גם תלת־ממדית). כיום התוכנה מופצת חינם כתוסף לדפדפנים (פלאג–אין), ומאפשרת לצפות בגרפיקה תלת־ממדית ברשת. בימים אלה ממש נכנסת מאקרומדיה גם לתחום בניית המשחקים.

אתר חברת מאקרומדיה הוא

http://www.macromedia.com

אתר ההורדה:

http://www.macromedia.com/shockwave/download

התקנת התוכנה תאפשר לך לתור את דירתו של סיינפלד (תשע עונות לא הספיקו?).

קפטן שלום, קיבלתי תוכנית ב-ICQ, וכשהרצתי אותה, נמחקו כל האייקונים שלי משולחן העבודה. איתחלתי את המחשב והבעיה נעלמה. לאחר כמה שעות הבעיה נשנתה. הפעם המחשב סירב להריץ את חלונות בשל היעלמותו המוזרה של קובץ ושמו win.com. האם תוכל לומר לי מה לעשות, והאם ייפלו לי שוב החלונות.

בתודה, האיש שלא מבין כלום במחשבים.

הקפטן משיב: נתחיל מהסוף: כן, ייפלו לך שוב החלונות, ואפילו הרבה יותר מפעם אחת, אם תמשיך לקיים יחסים אינטימיים עם זרים. לא מקבלים, ובעיקר לא מריצים במחשב, קבצים שהגיעו ממקור בלתי ידוע. זו הדרך הבטוחה והמהירה ביותר להכניס וירוסים למחשב. הכלל תקף גם לגבי חברים היכולים לשלוח לך וירוס בטעות, בלא ידיעתם.

מומלץ להשתמש בשירותיו הטובים של אנטי־וירוס כמו זה של McAfee:

ftp://ftp.nai.com/pub/antivirus/win95/v95i320e.zip

יש להיזהר במיוחד מפני וירוס ה-Back Orifice, המאפשר לזרים להשתלט על המחשב שלך גם באמצעות ICQ. נגדו אפשר להיעזר בתוכנה שבכתובת

http://www.spiritone.com/~cbenson/distributables/BoDetect_StandAlone.zip

קפטן יקר, שמענו שיש ל"בנות פסיה" אתר באינטרנט. נעריך זאת מאוד אם תוכל למצוא לנו את הכתובת.

להתראות, צבא המהפכה של איילת.

הקפטן משיב: לא שזמני יקר, אבל בכל זאת, למה לא להקיש "בנות פסיה" ברפי רשת, וואלה או תפוז ולקבל את התשובה בלא עזרת הקפטן? מילא, האתר המבוקש נמצא ב:

http://www.pesia.co.il

קפטן שלום, היכן אוכל למצוא את אתר הלהקה הישראלית "בייב"?

ג.ב.

הבנות מ"טווין פיקס", לרון

הקפטן משיב: את הלהקה הגדולה, ואת להיטיה הידועים, "כמו צב", "כשתמי עוברת דירה", ושירים נוספים שלמדנו להוקיר ולאהוב תמצא בכתובת:

http://www.geocities.com/SunsetStrip/Studio/6

קפטן שלום, המחשב שלי אינו מצליח לזכור את סיסמת הגישה שלי לאינטרנט.

מה עושים? אמיר

הקפטן משיב: שמירת הסיסמה בחלון ההתקשרות (Dial Up Connection) מותנית בכניסה ל"חלונות" באמצעות שם משתמש. רק בצורה זו נפתח קובץ מיוחד שבתוכו נשמרת סיסמת החלונות וסיסמת הרשת. לכן, כדי לאפשר סימון באפשרות "שמור סיסמה" בחלון ההתקשרות, יש לבצע אחד משני המהלכים הבאים:

1. היכנס ללוח הבקרה ("התחל/הגדרות/לוח הבקרה") ובחר ב"רשת" (Network). בחלון שייפתח לחץ על הכפתור "הוספה" (Add). בחלון שייפתח לחץ פעמיים על "לקוח" (Client). אז ייפתח חלון נוסף, שבצדו השמאלי רשימת יצרנים; בחר ב-Microsoft, ובצד ימין בחר ב-Client for Microsoft network. צא מכל החלונות ב"אישור" ואתחל את המחשב.

2. בלוח הבקרה היכנס ל-Users והגדר לעצמך פרופיל (כאילו יש משתמשים נוספים במחשב מלבדך). אתחל את המחשב וכעת תישאל לסיסמה; הקש Enter, אם אין רצונך בסיסמה, או בחר סיסמה.

קפטן שלום, היכן אוכל (אם בכלל) למצוא טקסטים מתוך הסדרה "טווין פיקס" של דייוויד לינץ'.

בתודה, רון

הקפטן משיב: טקסטים של "טווין פיקס", וכן קטעי קול, וידאו ועוד, תמצא באתרים:

http://www.gre.ac.uk/~na704/mainpage.html

http://www.mikedunn.com/lynch

קפטן יקר, בכל שנה נהגתי לעדכן את עותק ה-Cinemania של מיקרוסופט, עד שבשנה שעברה הפסיקה החברה לתמוך בתוכנה. האם יש דרך לעדכן את התוכנה, או, לחלופין, האם יש מקורות אחרים למידע על סרטים חדשים, ביקורות, שחקנים וכו'?

שלך, אייק

הקפטן משיב: אכן, מיקרוסופט החליטה לגנוז את הפרויקט החביב, וכמובן לא טרחה לאפשר לקהל הרחב לעדכן את התוכנה בעצמו. בכל מקרה, יש יותר מ-1,400 אתרים העוסקים בצדדים השונים הקשורים בתעשיית הסרטים. באופן אישי, הקפטן מאוד אוהב את פול מוני, אבל הסבירו לו בעדינות שהוא כבר לא משחק כמה שנים. בצר לו פנה הקפטן לאוהד נלהב (ומעודכן) של התעשייה, והרי מה שהוא הגדיר "אתרי חובה":

כללי:

- http://www.mrshowbiz.com
- http://www.imdb.com
- http://www.movieweb.com
- http://www.etonline.com
- http://corona.bc.ca/films/mainFramed.html
- http://www.hollywood.com/
- http://film.com/default.htm

מגזינים:

- http://www.premieremag.com
- http://www.movielinemag.com
- http://www.boxoff.com

האולפנים הגדולים:

- http://www.mgm.com
- http://www.mgmua.com
- http://www.miramax.com
- http://www.newline.com
- http://www.fox.com/white.html
- http://www.mca.com/universal_pictures
- http://www.spe.sony.com/Pictures/SonyMovies/
- http://www.disney.com/DisneyPictures/index.html
- http://www.paramount.com
- http://www.warnerbros.com/home_moz3_day.html
- http://www.orionpictures.com
- http://www.movies.com

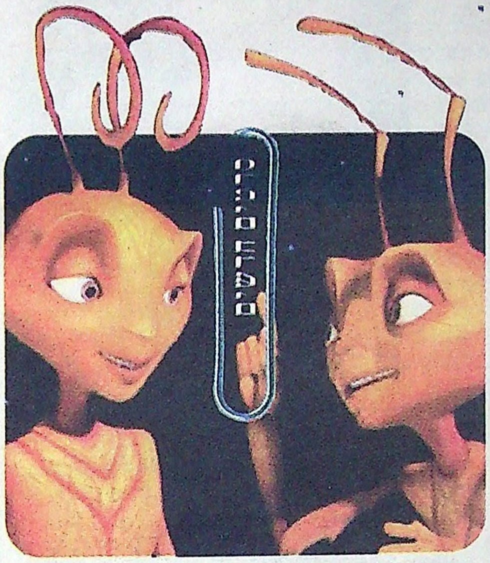
שונות:

- מפת אתרי הסרטה: http://gocalif.ca.gov/movies
- הטעויות והפשלות: http://www.redcourt.demon.co.uk
- הגרועים ביותר: http://www.ohthehumanity.com

עוד על סרטים חדשים, בעמוד הבא ←

עדיעת הגולשים

אתר הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain

צריך לראות

על המסך הוא מופיע בתפקיד נמלה נוירוטית, אבל מ... האנימציה וודי אלן עדיין מגלם את עצמו: קטן, מלא ספקות, מתייסר בלא הרף, מבוהל ובכל זאת מגלה את אומץ הלב הדרוש ברגעי המשבר. הסרט Antz – הפקת האנימציה הראשונה מבית היוצר של סטיוון שפילברג – כבר זוכה להצלחה גדולה בארה"ב ובאירופה, ולא רק בזכות קולותיהם של כוכבים כגון אלן, שרון סטון וסילווסטר סטלון, שכולם זכו לדמויות מצוירות הדומות להן להפליא. הרפתקה למבוגרים, שחבויים בה מסרים סוציאליסטיים.

http://www.antz.com

ג'וני דפ, שחקן שבדרך כלל בוחר לעצמו פרויקטים מעניינים, הוא כוכב סרטו החדש של האנטר תומפסון, "פחד ותיעוב בלאס וגאס" – סרט מסע רדוף סמים והגיגים אישיים.

http://www.fear-and-loathing.com

פרס "תרנגול ההודו המוזהב" מוענק בכל שנה לכישלונות הגדולים ביותר של הוליווד. האתר לא־פחות משעשע.

http://members.tripod.com/!cosmics/TurkeyAward

אפשר בהחלט

סמואל ל' ג'קסון וקווין ספייסי על מסך אחד זה שילוב מבטיח, גם אם מדובר בדרמה הוליוודית שיש בה טובים ורעים וחטיפות ובני ערובה. The Negotiator מיוחד לגיבורים העלומים בעלי עצבי הברזל המנהלים את המשא ומתן עם חוטפים.

http://209.133.35.239/neg/default.htm

מטרולנד הוא סרט בריטי, שנעשה על פי ספר הבכורה של ג'וליאן בארנס, אחד הסופרים המוערכים שהניבה בריטניה בעשורים האחרונים. העלילה: כריסטופר וטוני מתבגרים ומגלים את משמעות החיים בעיר הגדולה.

http://www.geocities.com/Hollywood/Set/8187

על אחריותכם

סנדרה בולוק נחמדה, אבל לא יותר מזה ב-Hope Floats.

http://www.foxmovies.com/hopefloats

וולטר מתיאו וג'ק למון בסרט ההמשך ל"הזוג המוזר". שחוק.

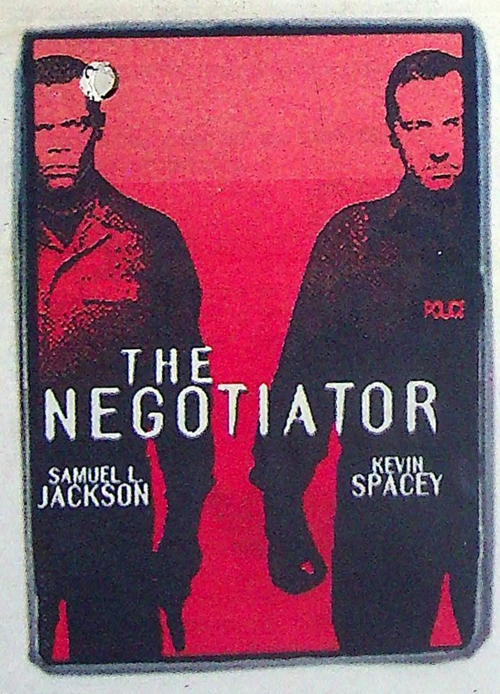
http://www.oddcouple.com

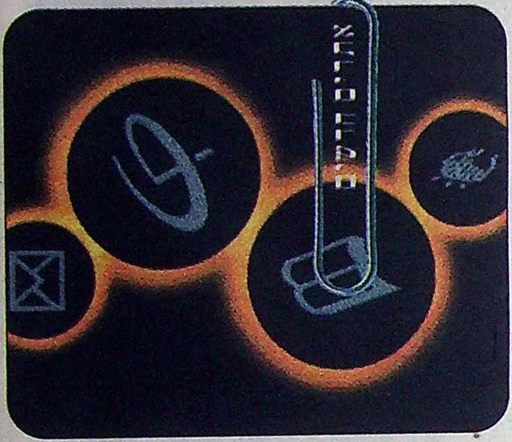
כמעט כל העולם ראה את הסרט בקולנוע, והשאר ראו אותו בווידאו. ובכל זאת, שווה לראות גם את האתר של "טיטניק".

http://www.titanicmovie.com

אדי מרפי עסוק מאוד באחרונה. אחרי "דוקטור דוליטל" וקולו של הדרקון ב"מולן" של דיסני, הוא מככב גם ב"האיש הקדוש".

http://ww...ovies.com/holyman

ספר השיאים של גינס נערך לקראת צאת מהדורת 99':

http://www.guinnessrecords.com

האתר של מרכז רבין לחקר ישראל נחנך לפני יומיים, לציון שלוש שנים להירצחו:

http://www.rabincenter.org.il

ענייני תקציב. כדי לעיין בתקציב המדינה החדש, להשוותו לשנים קודמות ולקבל מידע סטטיסטי, יש לגלוש ל:

http://www.mof.gov.il/bud_frame_h.htm

מעמיסים. כל מה שרציתם לדעת על תולדות המסים והמסוי בישראל – במוזיאון הירושלמי לתולדות המס:

http://www.mof.gov.il/museum/hebrew/index.htm

לרב-מילים, הפרויקט הבלשני הגדול, יש מעתה גם גרסה מקוונת:

http://www.cet.ac.il/rav-milim

לנקמת הטרקטור, להקה, יש אתר רשמי:

http://www.tractor.co.il

חיסכון ניכר באנרגיית מוח מאפשר השימוש במחשבון המקוון:

http://www.calculator.com

פוסטרים של יצירות אומנות ממוזיאונים מפורסמים בעולם יש ב:

http://www.onlineposters.com

על זוכי פרס נובל אפשר לקרוא ב:

http://www.nobelchannel.com

או באתר הרשמי של פרס נובל:

http://www.nobel.se

מצעד

עשרת אתרי המקינטוש הפופולריים ביותר ברשת

לפי http://www.wwwomen.com

- http://www.apple.com
- http://www.nai.com
- http://www.macaddict.com
- http://www.macsurfer.com
- http://www.macintouch.com
- http://www.mactimes.com
- http://www.macnn.com
- http://www.macworld.com
- http://www.mackido.com

אתר השבוע

אתר השבוע

"הלך לאיבוד בתרגום" מיוחד לטעויות בתרגום לאנגלית, שהופיעו בסרטי קולנוע מהונג קונג, בתוכניות טלוויזיה מיפאן, ובאסופה נכבדה של אריזות מזון מכל העולם. משפט כמו "לאכול לפני שמזדקנים", הוא רק פנינה אחת משורה ארוכה מאוד של הברקות, שלא יתורגמו להלן, מחשש שמא הערך ההומוריסטי שלהן ילך לאיבוד בתרגום לעברית. לא רק המתרגמים הישראלים מתבלבלים, מסתבר.

http://hearsay.simplenet.com/translation

מילון

SIG ראשי תיבות של Special Interest Group – קבוצת בעלי עניין משותף המחליפים ביניהם הודעות בדואר אלקטרוני, באותו עניין ממש.

style guide (מדריך סגנונות) קבוצת הוראות שנועדו לשמור על אחידות בפיתוח אתר אינטרנט מסוים. ההוראות מתייחסות לצורת הקישורים, לגודל האותיות ואפילו לצבעי האתר, אם הוא מפותח על ידי יותר מאדם אחד.

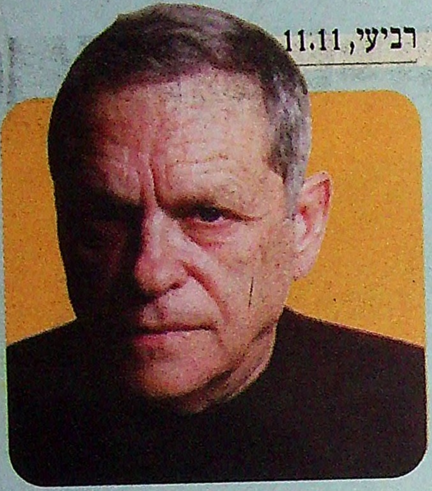
בהכנת המדור השתתפו עידו דב ודפנה לוויינוביץ

שלישי, 10.11

05:00 צ'ט עם כריס אוואנס ("תיקים באפלה").

http://www.tvgen.com

רביעי, 11.11

21:00 צ'ט עם רם אורן על הסדרה "סיבת המוות: רצח"

http://www.reshet-tv.co.il

03:00 צ'ט עם להקת הנסון.

http://www.chat.yahoo.com

04:00 צ'ט עם הקומיקאי האמריקאי האווי מנדל.

http://www.tvgn.com

חמישי 12.11

04:00 צ'ט עם הבמאי ריצ'ארד לה גרבנס ("הגשרים של מחוז מדיסון").

http://www.roughcut.com

05:00 צ'ט עם אליסון ארמיטג', שחקנית ודוגמנית פלייבוי.

http://www.tvgen.com

05:00 צ'ט עם הזמרת דיאון וורוויק.

http://www.spe.sony.com/soapcity

ששי 13.11

03:00 צ'ט עם הנרי וינקלר (פונזי מ"ימים מאושרים").

http://www.bigstar.com

שבת 14.11

03:00 המופע של ג'ניס מלון – טוק שואו.

http://www.pluggedin.com

ראשון 15.11

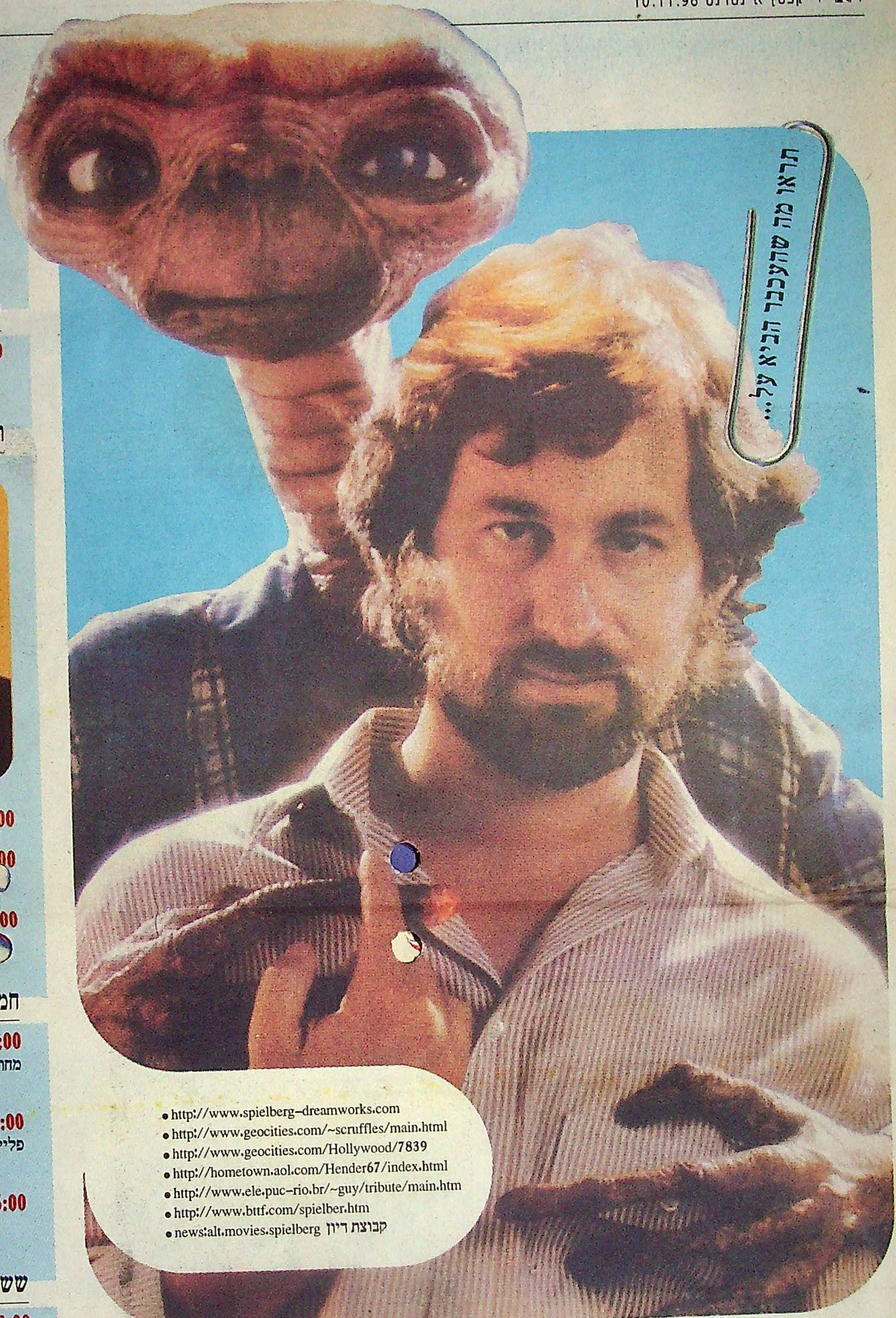
15:00 המופע של "ראש לימבו".

http://jollyroger.com/cgibin/chat/rushlimbaugh

שני 16.11

05:00 ארוחת הבוקר הגדולה, תוכנית הבוקר של ערוץ 4 הבריטי.

http://bigbreakfast.channel4.com

- http://www.spielberg–dreamworks.com
- http://www.geocities.com/~scruffles/main.html
- http://www.geocities.com/Hollywood/7839
- http://hometown.aol.com/Hender67/index.html
- http://www.ele.puc–rio.br/~guy/tribute/main.htm
- http://www.bttf.com/spielber.htm
- news:alt.movies.spielberg קבוצת דיון

סטיוון ספילברג

הבמאי האמריקאי המצליח נולד ב-18 בדצמבר '47 במדינת אוהיו שבארה"ב. אביו היה איש אלקטרוניקה, ממקימי חברת המחשבים האמריקאית הראשונה, ואמו היתה עקרת בית. בשל עבודתו של אביו נאלצה המשפחה לנדוד בין ערים שונות ברחבי ארה"ב, וספילברג טוען כי עד היום אינו יודע תחושת–בית מהי.

הקריירה המפוארת שלו (שבעה מסרטיו נמנים עם עשרת הסרטים הרווחיים ביותר אי־פעם) החלה כשהיה ספילברג בן 12, אז ביים תאונת רכבת קטלנית במסרטת 8 מ"מ. במשך השנים המשיך שפילברג הצעיר להשתעשע במסרטה, וכשהיה בן 18 אף הציג כמה מעבודותיו לפני מנהלי "יוניברסל". אלה התלהבו וצירפו את שפילברג לצוות הבמאים של הסדרה המיתולוגית "קולומבו".

ב-74' ביים ספילברג את סרט הקולנוע הראשון שלו, "שוגרלנד אקספרס". למרות דעת המבקרים, נחל הסרט הצלחה יחסית. הסרט הבא בבימויו – "מלתעות" – היה שובר קופות עולמי. לקראת סוף שנות ה-70 חבר שפילברג לעמיתו ג'ורג לוקאס (שנהנה אז מתהילת "מלחמת הכוכבים"), והשניים יצרו את סדרת הסרטים המצליחה "אינדיאנה ג'ונס", בכיכובו של הריסון פורד.

"ילד הפלא של הוליווד" המשיך להפתיע, וב-82' ביים את הסרט "אי.טי", שביסס את מעמדו בצמרת יוצרי הבידור העולמיים. במרוצת שנות ה-80 ביים והפיק שוברי קופות רבים כ"פולטרגייסט", "בחזרה לעתיד", "מי הפליל את רוג'ר רביט?" ועוד. למרות הצלחותיו היו שהפנו לעברו חצי ביקורות והדביקו לו תווית של "במאי לא־רציני", דבר שאולי גרם לו לביים את סרט הדרמה "צבע הארגמן". הסרט זכה ל-11 מועמדויות לאוסקר, אך ספילברג לא היה מועמד בקטגוריית הבימוי.

כיתר כוכבי הוליווד, גם ספילברג זוכה להתעניינות מצד טורי הרכילות בחייו הפרטיים. גירושיו המכאיבים מהשחקנית אמי ארווינג (שהפכו אותה לאישה עשירה ב-100 מיליון דולר) ונישואיו השניים לשחקנית קייט קפשאו ("אינדיאנה ג'ונס והמקדש הארור"), השפיעו על ספילברג. סרטיו הבאים, "הוק" ו"אימפריית השמש", לא זכו להצלחה מסחררת, כמצופה. ספילברג לא ויתר, ובמחצית הראשונה של שנות ה-90 ביים את שוברי קופות "פארק היורה" ו"רשימת שינדלר", שאף זיכה אותו, סוף־סוף, באוסקר המיוחל.

בשבוע שעבר הכתיר המגזין "Entertainment Weekly" את רשימת 100 היוצרים בתחום הבידור המשפיעים ביותר בתעשייה. ספילברג, ששנים שמר על מעמדו בצמרת, צנח למקום השני ואת מקומו תפסה מלכת הטוק–שאו השחורה אופרה וינפרי.

בימים אלו מציג בישראל סרטו האחרון והשנוי במחלוקת "להציל את טוראי ריאן".